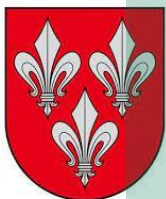

PATVIRTINTA

Jurbarko rajono savivaldybės tarybos

2023 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu Nr. T2-216

JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

TURINYS

1.	ĮVADAS	7
2.	ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS.....	9
3.	ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA.....	11
3.1.	Jurbarko rajono savivaldybė	11
3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra.....	11
3.3.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	14
3.3.1.	Investicinių projektų įgyvendinimas	14
3.3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	15
3.3.3.	„Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas.....	16
3.4.	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.....	17
3.4.1.	MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai	17
3.4.2.	Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai	18
3.4.3.	Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (DASA)	19
3.4.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra	20
3.5.	Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis.....	20
3.6.	Komunalinių atliekų susidarymas	21
3.7.	MKA surinkimas ir rūšiojimas	23
3.8.	Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne.....	25
3.9.	Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	26
3.10.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	28
3.11.	Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių bei kitų atliekų tvarkymas.....	31
3.12.	Bešeimininkių atliekų tvarkymas	33
3.13.	Visuomenės švietimas ir informavimas	33
4.	ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS.....	35
	ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	45
5.	JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	46
5.1.	Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	47
5.2.	Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	49
6.	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS.....	73
6.1.	Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	73
6.2.	Infrastruktūros plėtra.....	75
7.	PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	81
8.	PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	83

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Pav. 1 Tauragės regionas ir Jurbarko rajono savivaldybė	11
Pav. 2 Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Jurbarko rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo	11
Pav. 3 Komunalinių atliekų susidarymas Jurbarko rajono savivaldybėje	22
Pav. 4 Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Jurbarko rajono savivaldybėje, t/metus.....	22
Pav. 5 Komunalinių atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje.....	23
Pav. 6 Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai.....	24
Pav. 7 MKA morfologijos tyrimų rezultatai.....	24
Pav. 8 Tekstilės atliekų dalies MKA pokytis Jurbarko rajono savivaldybėje	28
Pav. 9 Tvarkomų DASA atliekų kiekiai 2016–2020 m. Jurbarko rajono savivaldybėje	32
Pav. 10 Vienam gyventojui surenkamų DASA atliekų kiekio pokytis Jurbarko rajono savivaldybėje.....	32
Pav. 11 Bešeimininkių atliekų susidarymas Jurbarko rajono savivaldybėje	33
Pav. 12 Komunalinių atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje.....	36
Pav. 13 Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	49
Pav. 14 Tauragės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	49
Pav. 15 Jurbarko rajono savivaldybės 2016-2026 m. strateginio plėtros plano tikslas ir rodikliai.....	49
Pav. 16 Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai.....	50
Pav. 17 Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai.	50
Pav. 18 DASA aikštelė.....	78
Pav. 19 Dalijimosi daiktais stotelė.....	78
Pav. 20 ŽAKA aikštelė	79
Pav. 21 Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas	81

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lentelė 1 Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas 2020 m., proc.	15
Lentelė 2 MKA surinkimo konteineriai Jurbarko rajono savivaldybėje, 2020	18
Lentelė 3 Individualus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis Jurbarko rajono savivaldybėje, 2020 m.....	19
Lentelė 4 Žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių skaičius Jurbarko rajono savivaldybėje.....	20
Lentelė 5 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Jurbarko rajono savivaldybėje, 2020 m.	21
Lentelė 6 Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus, 2020 m.....	25
Lentelė 7 Regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus	25
Lentelė 8 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimas Jurbarko rajono savivaldybėje.....	26
Lentelė 9 Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis pagal savivaldybes (tonomis)	27
Lentelė 10 Juridinių asmenų (ne per savivaldybių komunalinių atliekų sistemas) surenkamos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas (tonomis), 2020 m.	27
Lentelė 11 Surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas, 2020 m.	27
Lentelė 12 Žaliųjų atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje	29
Lentelė 13 Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Jurbarko rajono savivaldybėje	29
Lentelė 14 Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis.....	31
Lentelė 15 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas	37
Lentelė 16 Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.....	41
Lentelė 17 Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	42
Lentelė 18 Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	47
Lentelė 19 VAPTP uždaviniai	48
Lentelė 20 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Jurbarko rajono savivaldybėje.	74
Lentelė 21 Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.	74
Lentelė 22 Komunalinių atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje 2022–2027 m., t	74
Lentelė 23 Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje.....	75
Lentelė 24 Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje ..	76
Lentelė 25 Individualių kompostavimo dėžių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje	77
Lentelė 26 Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje .	77
Lentelė 27 Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Tauragės regiono savivaldybėse, kuriose įvesta rinkliava	81

Lentelė 28 Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	83
Lentelė 29 Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	86

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DASA	didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplloatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
AAD	Aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
TRATC	UAB „TRATC“ (Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007–2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės
–	

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema, kurios sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti ir patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Jos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolatos kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Tauragės regiono bei Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas.

Pagrindinis Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti Jurbarko rajono savivaldybės bei kitų Tauragės regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus, atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti atitinka Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei VAPTP numatytų užduotims įgyvendinti reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2018–2020 (2021) metus;
- UAB „TRATC“ pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esamas Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas, ir kt.);
- Duomenimis, surinktais darbinių susitikimų su visomis savivaldybėmis metu.

Ataskaitoje analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, o tai neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas ir pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Jurbarko rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į UAB „TRATC“, gyventojų ir įmonių siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 – 455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d., 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais;
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

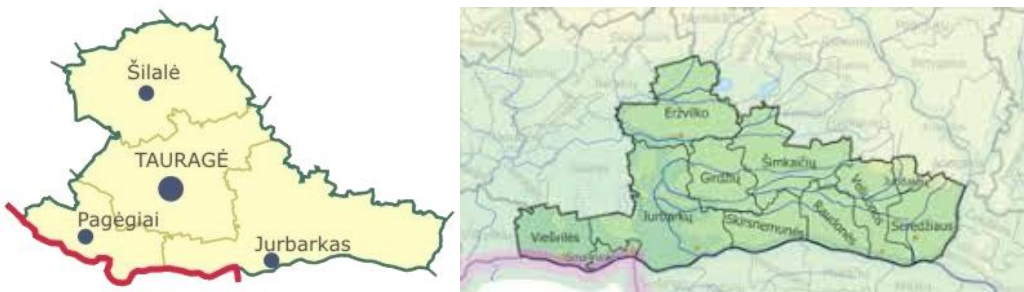
- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 217);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;

- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“;
- Tauragės regiono 2014-2020 m. plėtros planas, patvirtintas 2015 m. spalio 19 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/9S-26 „Dėl Tauragės regiono plėtros plano 2014–2020 metams patvirtinimo“;
- 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros planas, patvirtintas 2023 m. vasario 3 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. TS-1 „Dėl 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros plano patvirtinimo“;
- Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m planas , patvirtintas Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T2-132.

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

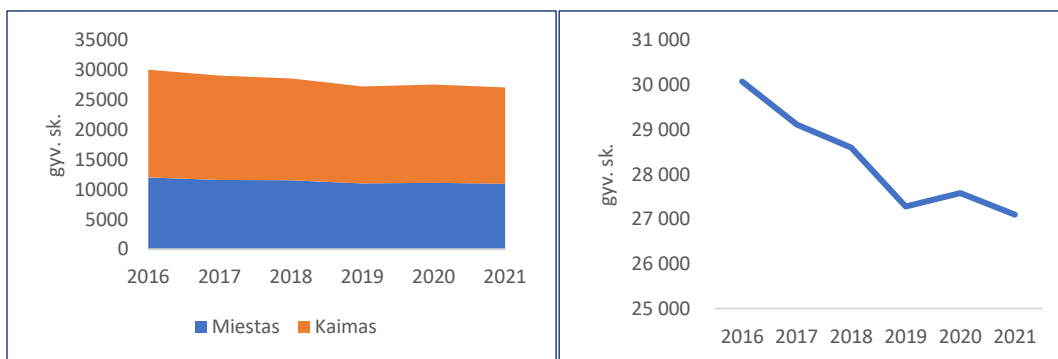
3.1. Jurbarko rajono savivaldybė

Jurbarko rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas pietvakarinėje Lietuvos dalyje, dešiniajame Nemuno krante. Rajono centras – Jurbarko miestas, įsikūręs prie Nemuno ir Mituvos upių, Kauno–Klaipėdos plento. Rajonas ribojasi su Kauno, Raseinių, Tauragės rajonais, Pagėgių savivaldybe, o Nemuno upe turi bendrą sieną su Šakių rajonu. Per rajono teritoriją teka Mituvos upė. Rajono plotas – 1507 km². Savivaldybė suskirstyta į 12 seniūnijų – Eržvilko, Girdžių, Juodačių, Jurbarkų, Jurbarko miesto, Raudonės, Seredžiaus, Skirsnemunės, Smalininkų, Šimkaičių, Veliuonos, Viešvilės.

Pav. 1 Tauragės regionas ir Jurbarko rajono savivaldybė

Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 m. sausio 1 d. gyveno 27 583 gyventojai (apie 27 proc. regiono gyventojų), tai yra nuo 2016 metų gyventojų skaičius sumažėjo beveik 10 proc. (2016 m. gyventojų skaičius siekė 30 078). 60 proc. rajono gyventojų gyvena kaimo vietovėse.

Pav. 2 Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Jurbarko rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybė atsako už savivaldybės teritorijoje susidarančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į regioninius atliekų tvarkymo įrenginius, ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buities atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir

elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybės teritorijoje teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybė atsakinga už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemai finansuoti. Savivaldybė turi teisę pavesti savivaldybės ar savivaldybių įsteigtai įmonei vykdyti atliekų tvarkymo funkcijas.

Jurbarko rajono savivaldybė atlieka šias pagrindines komunalinių atliekų tvarkymo organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planą bei taisykles;
- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- kontroliuoja UAB „TRATC“ veiklą;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- statybos ir griovimo atliekų;
- buityje susidarančių pavojingų buitinių atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Savivaldybės administracija rengia, o taryba tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planus ir atliekų tvarkymo taisykles. Savivaldybės atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir priemonės suderinamos su regioniniu atliekų tvarkymo planu ir turi atitikti Valstybinio atliekų tvarkymo planavimo dokumento nuostatus. Siekiant užtikrinti sėkmingai organizuoti atliekų tvarkymo sistemą, Jurbarko rajono savivaldybė parengė ir rajono savivaldybės tarybos 2015

m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T2-132 patvirtino savivaldybių atliekų tvarkymo planą, o 2015 m. gegužės 28 d. tarybos sprendimu Nr. T2-132 patvirtino Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles.

Vykdamas Europos Sąjungos ISPA fondo reikalavimą sukurti bendrą kooperuotą naudos gavėją ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybišką ir prieinamą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams, 2002 m. gegužės 20 d. Tauragės regiono savivaldybės (Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono) pasirašė Jungtinės veiklos sutartį, o 2002 m. birželio 28 d. – Steigimo sutartį, kurios pagrindu įsteigtas UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“. 2002 m. rugpjūčio 2 d. buvo įregistruoti UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro“ įstatai, kurie 2019 m. rugsėjo 9 d. visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu Nr. 29 buvo pakeisti.

Tauragės regiono savivaldybių tarybų patvirtintos koncesijos sutartys pavedė TRATC organizuoti Tauragės regiono savivaldybių teritorijose viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Tauragės regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi.

Bendrovės įstatinis kapitalas padalytas į 330 (tris šimtus trisdešimt) paprastųjų nematerialiųjų vardinių akcijų. Vienos akcijos nominali vertė 868,86 (aštuoni šimtai šešiasdešimt aštuoni eurai ir aštuoniasdešimt šeši euro centai) eurų. Bendrovės akcininkų turimų akcijų skaičius yra toks:

- Tauragės rajono savivaldybės – 129 paprastos vardinės akcijos;
- Jurbarko rajono savivaldybės – 92 paprastos vardinės akcijos;
- Šilalės rajono savivaldybės – 79 paprastos vardinės akcijos;
- Pagėgių savivaldybės – 30 paprastųjų vardinių akcijų.

UAB „TRATC“ įstatuose numatyti šie pagrindiniai bendrovės tikslai:

- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Tauragės regiono teritorijoje;
- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektų, kurie finansuojami ISPA ar Sanglaudos fondų, Lietuvos Respublikos biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitomis lėšomis, įgyvendinimas, įgyvendinimo priežiūra, užsakovo funkcijų vykdymas;
- Tauragės regiono savivaldybių (bendrovės akcininkų) nustatytų privalomųjų užduočių ir funkcijų vykdymas ir atsakomybės už užduočių ir funkcijų įgyvendinimą perėmimas;
- pagalba savivaldybėms sprendžiant atliekų tvarkymo klausimus regione.

UAB „TRATC“ akcininkai – Tauragės regiono savivaldybės, pavedusios bendrovei atlikti šias pagrindines funkcijas komunalinių atliekų tvarkymo srityje:

- organizuoti ir plėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;
- vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną;
- organizuoti vietinės rinkliavos rinkimą už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą;

- **organizuoti senų sąvartynų uždarymą ir jų priežiūrą;**
- **sukurti ir vykdyti visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą;**
- **organizuoti ir vykdyti viešųjų pirkimų konkursus komunalinių atliekų tvarkymo operatoriams parinkti.**

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos ir komunalinių atliekų sistemos administravimo) sąnaudas. Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įmokų, gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos bei skolintų lėšų.

3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

UAB „TRATC“, kartu su Tauragės regiono savivaldybėmis, nuo 2016 m. vykdo projektą „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ Nr. 05.2.1-APVA-R-0008-71-0002, kuriuo siekiama išplėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą regione. Bendra vykdomo Projekto suma yra apie (3 020 256 Eur be PVM). Projekto metu įrengtos naujos požeminės (darbai baigti 2019 m.) ir antžeminės (darbai baigti 2020 m.) konteinerių aikštelės, didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse įrengti pastatai, skirti pakartotinai naudoti tinkamiems daiktams laikinai saugoti ir suteikti galimybę regiono gyventojams jais keistis (darbai baigti 2018 m.), individualių namų valdoms išdalyti žaliųjų atliekų konteineriai (darbai vykdyti nuo 2017 m.) ir kompostavimo dėžės (2019 m.). Įgyvendinant projektą iš viso įrengta konteinerių aikštelių – 246 vnt., iš jų antžeminės – 169 vnt. ir požeminės 77 vnt., iš jų Jurbarko rajono savivaldybėje įrengtos 82 aikštelės, iš jų 63 antžeminės, 19 požeminės konteinerinės aikštelės.

2020 m. pabaigoje pradėtas vykdyti projektas „Tauragės regiono maisto / virtuvės, įskaitant ir žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, kuriame numatytos investicijos už 908 7073 Eur be PVM, iš jų ES dalis (85 proc.) sudaro 772 499 Eur be PVM ir projekto kofinansavimo dalis (15 proc.) – 136 232 Eur be PVM. Vykdam šį investicinį projektą planuojama:

- Įrengti apie 1500 m² uždara statinį, skirtą maisto ir virtuvės atliekoms apdoroti;
- Įsigyti mobilųjį lėtaeigį dviejų velenų smulkintuvą, mobilųjį būgninį sijotuvą, komposto kaupų uždengiamojo audinio vyniotuvą.

Įgyvendinus investicinį projektą Jurbarko rajono savivaldybėje ir kitose visos Tauragės regiono savivaldybių teritorijose surinktos maisto / virtuvės atliekos bus apdorojamos atskirai nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų, be gaunamas aukštos kokybės kompostas, tuo pačiu mažinant stabilato kiekius.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Jurbarko rajono savivaldybės nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Tauragės regiono įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninių atliekų tvarkymo įrenginių sąnaudos;
- Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- Atskiro komunalinių atliekų srautų surinkimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (infrastruktūros – DASA, ŽAKA, rūšiavimo įmonė eksploatacijos ir kt. sąnaudos).
- Šalinimo veiklos sąnaudos
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos;
- UAB „TRATC“ administracinės sąnaudos.

Didžiąją dalį visų sąnaudų sudaro mišrių komunalinių atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąnaudos. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami duomenys apie atliekų tvarkytojų kaštų atliekų tvarkymo veikloje pasiskirstymą 2020 m.

Lentelė 1 Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas 2020 m., proc.

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, %	Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudos, %	Į mišrias komunalines atliekas patekusių antrinių žaliavų atskyrimo nuo mišrių komunalinių atliekų sąnaudos, %	DGASA aikštelių eksploatavimo sąnaudos %	Biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos, %	Kitų komunalinių atliekų (maisto atliekų, tekstilės atliekų ir kitų) rūšiavimo sąnaudos, %	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos %
Jurbarko r. sav.	30,00	29,00	10,00	4,00	2,00	5,00	6,00	14,00

Šaltinis: Jurbarko rajono savivaldybė

Reikia pažymėti, kad didžiausios sąnaudos susijusios su MKA surinkimo ir pervežimo paslaugomis, o mažiausios su biologiškai skaidžių atliekų tvarkymu. Tai atspindi ir atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, kurios Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 metais buvo 3,72 EUR/mėn. ir vienam namų ūkiui sudarė mažiau kaip 1 proc. vidutinių disponuojamų namų ūkio pajamų regione, kurios sudaro apie 15 012 EUR/metus¹.

¹ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=24c7a9a2-04af-48a6-9929-3c36520b1978#/>

3.3.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildoma šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- „Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojo susidarančiam atliekų kiekiui;
- „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

Remiantis minėtais principais ir vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71, savivaldybės nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Nustatant šiuos dydžius, apskaičiuojamos pastovios ir kintamos būtinosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamojo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Vietinė rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma ir administruojama vadovaujantis Jurbarko rajono savivaldybės sprendimais, tvirtinamais vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais / metodikomis ar atskirais sprendimais. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T2-84 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų patvirtinimo“ savivaldybės teritorijoje buvo įvesta vietinė rinkliava. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimu vietinės rinkliavos administravimas pavestas UAB „TRATC“. Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų turėtojai vietinę rinkliavą moka Administratoriui (UAB „TRATC“), kuris surinktas lėšas perveda savivaldybei. Ši pagal pateiktas Administratoriaus sąskaitas apmoka už suteiktas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, o administratorius atsiskaito su komunalinių atliekų tvarkytojais pasirašytų sutarčių pagrindu. UAB „TRATC“, vykdydama vietinės rinkliavos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Savivaldybių teritorijose, administravimo funkcijas, taip pat

teikia konsultacijas vietinės rinkliavos mokėtojams, nagrinėja prašymus dėl nekilnojamojo turto objektų atleidimo nuo rinkliavos mokesčio, gyvenančių asmenų skaičiaus tikslinimo, nekilnojamojo turto objektų paskirties keitimo ar įtraukimo į netinkamų naudoti objektų kategoriją, lengvatų suteikimo, atliekų kiekio deklaravimo, duomenų tikslinimo ir kt. klausimais.

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato savivaldybės taryba. Pagal Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymas yra gamintojų ir importuotojų pareiga, įskaitant ir infrastruktūros diegimą, todėl išlaidos, susijusios su šių atliekų tvarkymu, neįtrauktos į vietinę rinkliavą.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Tauragės regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

3.4.1. MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Jurbarko rajono savivaldybėje viešųjų konkursų būdu parinktas komunalinių atliekų vežėjas - UAB „Ecoservice“. Pagal naujai pasirašyta sutartį Jurbarko rajono savivaldybėse pasikeitė atsiskaitymo su vežėjais tvarka – komunalines atliekas surenkančiam vežėjui mokama pastovioji dalis ir kintamoji, kuri apskaičiuojama už konteinerių pakėlimus. UAB „Ecoservice“ taip pat vykdo antrinių žaliavų, pakuotės ir pakuotės atliekų, didelio gabarito, statybos ir griovimo bei EEJ atliekų surinkimą, įskaitant or surinkimą apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus). UAB „Jurbarko komunalininkas“ vykdo antrinių žaliavų bei pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje.

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal sutartyse numatytus ir su atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi suderintus grafikus, kurie skelbiami atliekų tvarkytojų ir sistemos administratoriaus tinklapiuose. MKA surenkamos naudojant įvairių talpų surinkimo konteinerius, įskaitant ir naujai įrengtus pusiau požeminius konteinerius. Už konteinerių tiekimą atliekų turėtojams atsakingi MKA tvarkytojai sutartyse nurodytomis sąlygomis. Komunalinių atliekų vežėjai teikia ne tik mišrių komunalinių atliekų, surinkimo paslaugą, bet aptarnauja antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, tekstilės konteinerius, apvažiavimo būdu teikia didelių gabaritų, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų, EEJ atliekų surinkimo paslaugą.

Lentelė 2 MKA surinkimo konteineriai Jurbarko rajono savivaldybėje, 2020

Konteinerių rūšis, paskirtis	MKA konteineriai				
	Individualūs			Bendrojo naud.	
	fizinių	juridinių			
Konteinerių talpa, m ³	0,12–0,24	0,12–0,24	0,77–1,1	0,77–1,1	5
Jurbarko r. sav.	6 138	286	97	430	19

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

3.4.2. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams 246.1 straipsnio reikalavimais, savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi šių reikalavimų (VATP 246.2 straipsnis):

- savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Jurbarko rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 metų lapkričio 22 d. Įsakymas 01-1404 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 metų rugpjūčio 26 d. Įsakymo dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo sąrašo patvirtinimo pakeitimo“ patvirtino atnaujintą konteinerių aikštelių išdėstymo schemą.

Jurbarko rajono savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių aikštelėms – savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, yra įgyvendinti – 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja 336 gyventojus, tačiau antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių plėtrą sodų bei garažų bendrijose reiktų numatyti kito planavimo laikotarpiui.

Siekiant įgyvendinti VATP 2014–2020 m. antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo uždavinius – iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (VATP 230.3. straipsnis) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti (VATP 230.4 straipsnis), Jurbarko rajono savivaldybės individualių namų savininkai buvo aprūpinami 120–240 l talpos

individualiais konteineriais stiklo atliekoms ir pakuočių, popieriaus, plastiko atliekoms surinkti. Šiuos konteinerius aptarnauja UAB „Ecoservice“, sutartyje nurodytu dažnumu.

Lentelė 3 Individualus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis Jurbarko rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybės	Pakuočių ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai									Tekstilės surinkimo konteineriai
	MPA	ST	Aprūpinimas %	POP		PL		ST		
	Individualūs konteineriai			Bendrojo naudojimo konteineriai						
Konteinerių talpa, m ³	0,24	0,12		2,5	5	2,5	5	1,8	3	0,7–1,1
Jurbarko r. sav.	6663	6642	81 %	63	19	63	19	63	19	43

Šaltinis: Jurbarko rajono savivaldybė

Vidutiniškai Tauragės rajone apie 81 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 336 gyventojus, rajono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

3.4.3. Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (DASA)

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis).

Jurbarko rajono savivaldybėje didžiųjų atliekų surinkimo aikštelė (DASA), esanti Statybininkų g. 4E, Jurbarke, pradėta eksploatuoti 2006 m. DASA iš gyventojų ir juridinių asmenų surenkamos pavojingos ir nepavojingos atliekos, antrinės žaliavos. Surinktos atliekos perduodamos atliekų tvarkytojams, toliau jas sutvarkyti ar perdirbti. Atliekų priėmimo tvarka, priimamos atliekos, darbo valandos viešai skelbiamos UAB „TRATC“ interneto svetainėje (<https://www.uabtradc.lt/atlieku-priemimo-ikainiai-dasa>).

Pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų dalijimosi stotelė DASA aikštelėse buvo įrengta 2018 m. pabaigoje, o keitimosi daiktais veikla pradėta nuo 2019 m. Šioje stotelėje gyventojai gali pristatyti dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius bei tekstilę, o kiti gyventojai neatlygintinai pasiimti. Kiekvienais metais ši veikla tampa vis populiarsnė, vis daugiau žmonių naudojami šia paslauga. Informacija apie tokiose stotelėse esamus daiktus, darbo laikas skelbiamas UAB „TRATC“ tinklalapyje (<https://www.uabtradc.lt/dalinimasis-daiktais/>).

3.4.4. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys (VATP 238 straipsnis). Šiems uždaviniams įgyvendinti Jurbarko rajono savivaldybėje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, esanti Kalnėnų kaime. Aikštelės plotas -0,37 ha., o projektinis pajėgumas 1200 t/metus žaliųjų atliekų. Žaliosios atliekos priimamos tiek iš gyventojų, tiek iš juridinių asmenų. Aikštelėse iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas.

Nuo 2013 m. Jurbarko rajono savivaldybėje kaip ir visame Tauragės regione vykdomas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas iš miestų gyventojų arba gyventojai turi galimybės savo teritorijoje kompostuoti tokias atliekas. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m. Jurbarko rajono savivaldybėje tiek miestų, tiek kaimiškų vietovių gyventojams buvo išdalintos 469 kompostavimo dėžės, bei 605 žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai. u. Tauragės rajono savivaldybėje žaliosios atliekos taip pat renkamos ir šalia miesto esančiuose Taurų ir Butkelių kaimuose.

Lentelė 4 Žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių skaičius Jurbarko rajono savivaldybėje

Konteinerių rūšis, paskirtis	Žaliųjų atliekų			Kompostavimo dėžės	Aprūpinimas %	Bendras aprūpinimas bioskaidžių atliekų surinkimo priemonėmis %
	Individualūs konteineriai	Aprūpinimas %	Bendrojo naudojimo			
Jurbarko r. sav.	605	41 %	22	491	6 %	13 %

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Jurbarko rajono savivaldybėje mažiau kaip pusė miesto individualių gyventojų (apie 41 % visų miesto individualių namų) aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais, ir tik apie 6 % miesto individualių gyventojų aprūpinti kompostavimo dėžėmis. Žinoma, gyventojai turi teisę ir galimybę tokias atliekas nemokamai pristatyti į ŽAKA, tačiau kadangi ŽAKA tinklas retas - savivaldybėje tik viena kompostavimo aikštelė, tokia galimybe naudojasi ne visi. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra informacijos, kokia dalis kaimiškų vietovių individualių namų savininkų savarankiškai įsigijo ar pasigamino savas kompostines, kurios neįtrauktos į apskaitą.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Jurbarko rajono savivaldybė, įgyvendindama planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir

prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Lentelė 5 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Jurbarko rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %
Jurbarko r. sav.	100,00	99,94	100	100,00	100,00

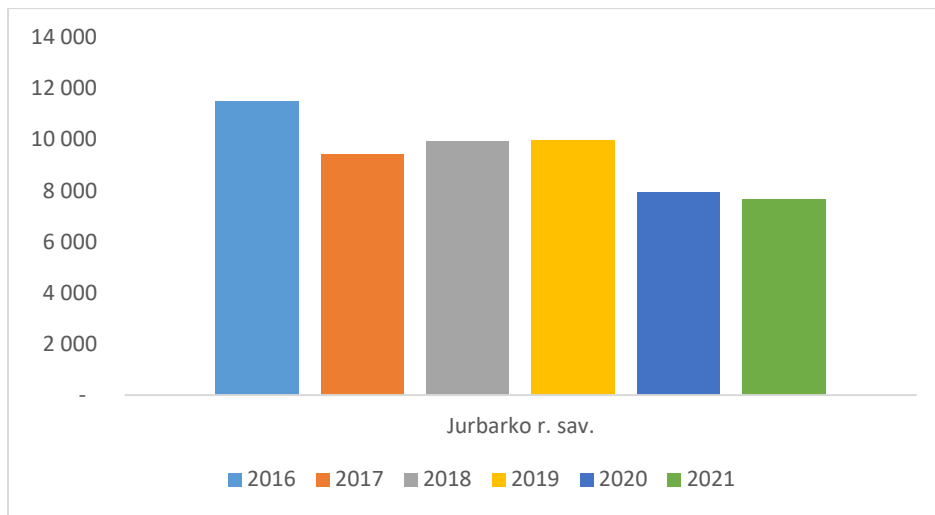
Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Jurbarko rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų, o tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros (AAA) valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

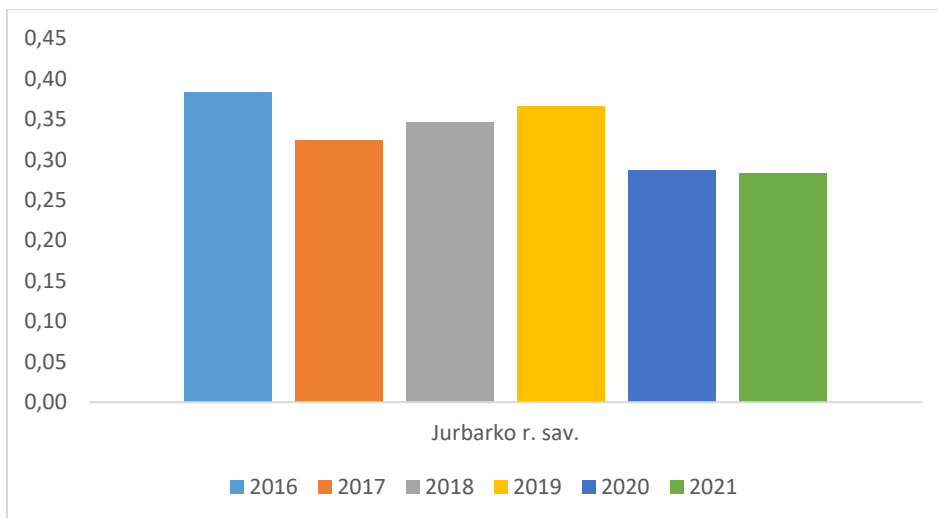
AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Tauragės regione susidarė beveik 32 tūkst. tonų komunalinių atliekų, o Jurbarko rajono savivaldybėje – 7916 t, arba 25 proc. nuo visų susidariusių atliekų Tauragės regione. atitinkamai. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Pav. 3 Komunalinių atliekų susidarymas Jurbarko rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus savivaldybėje sumažėjo beveik 4 tūkst. tonų nuo 11, 5 tūkst. tonų 2016 m. iki 7,9 tūkst. tonų 2020 m. Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su mažėjančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui.

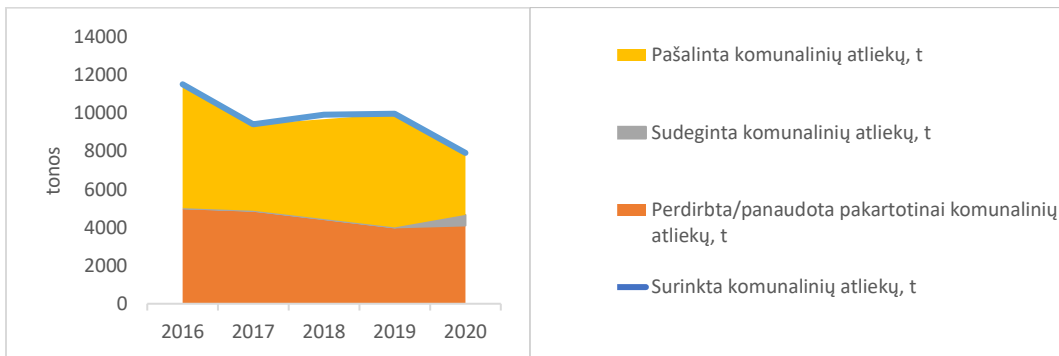

Pav. 4 Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Jurbarko rajono savivaldybėje, t/metus

Šaltinis: AAA duomenys

Komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui per pastaruosius penkerius metus sumažėjo 10 kg, vidutiniškai regione nuo 380 kg (2016 m.) vienam gyventojui per metus iki 280 kg vienam gyventojui 2020 m. Toks komunalinių atliekų mažėjimas susijęs su saikingesniu vartojimu ir atliekų vengimu – tam įtakos turėjo didėjantis visuomenės sąmoningumas. Žinoma, čia neįvertintas komunalinių atliekų sutvarkymas ne per savivaldybės / regionine atliekų tvarkymo, tačiau bet kuriuo atveju mažėjimo tendencija aiški. Taip pat reikia atsižvelgti kad Jurbarko rajono savivaldybėje nemaža biologiškai skaidžių atliekų dalis, tikėtina, sukompostuojama vietoje, taip pat dalis atliekų (popierius, mediena ir kt.) naudojama ūkyje.

AAA ataskaitų duomenimis, iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 m. surinkta apie 7 917 tonų atliekų. Iš jų 4102 tonų (52 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 3 252 tonų (41 proc.) – pašalinta sąvartyne. Toks palyginti didelis šalinamų atliekų kiekis (Lietuvoje 2020 m. vidutiniškai buvo pašalinta 19 proc. susidariusių komunalinių atliekų) susijęs su per mažu atliekų panaudojimu ar paruošimu tolesniam panaudojimui regione ir nedideliu atliekų, skirtų deginti, atskyrimu rūšiavimo linijoje.

Pav. 5 Komunalinių atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje

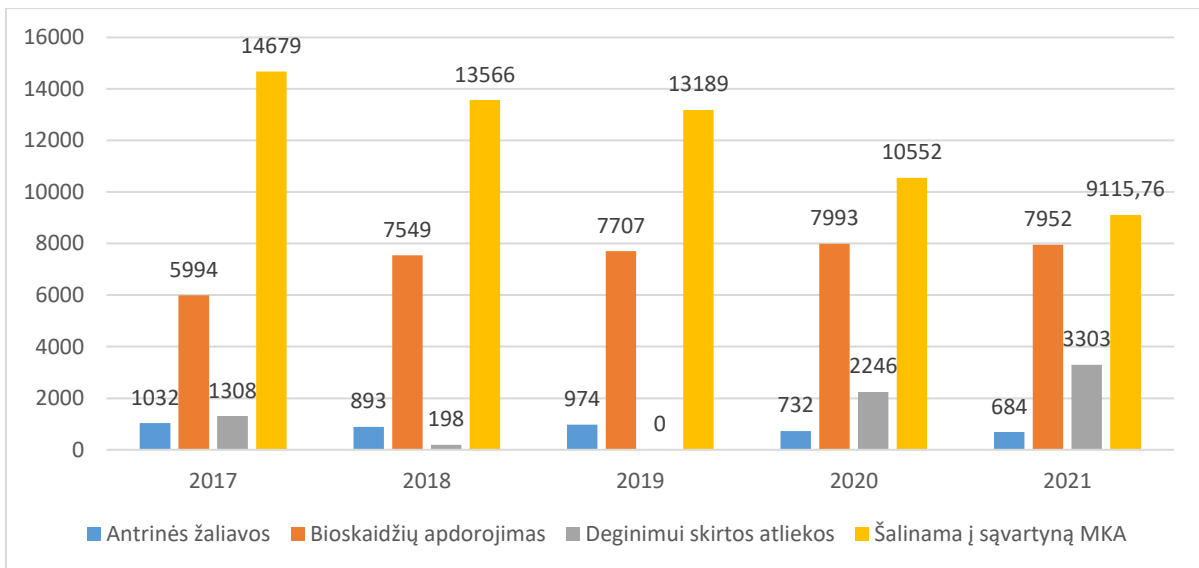
Šaltinis: AAA duomenys

3.7. MKA surinkimas ir rūšiavimas

Visos Jurbarko rajono savivaldybėje surinktos likusios po rūšiavimo mišrios komunalinės atliekos (MKA) transportuojamos į rūšiavimo įrenginius, esančius regioninio sąvartyno teritorijoje, kuriuos iki 2022 m. eksploatavo bendrovė UAB „Ekobazė“, nuo 2022 m. gruodžio mėnesio rūšiavimo įrenginius eksploatuoja UAB „TRATC“.

2020 m. į Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje veikiančią rūšiavimo liniją buvo perduota rūšiuoti 21 525 t. mišrių komunalinių atliekų, iš kurių atskirtos 732 t (3 proc.) pakartotinai naudoti ar perdirbti tinkančios medžiagos (mišrios popieriaus atliekos, plastikinės pakuotės, PET pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kombinuotos pakuotės), 7993 t. (37 proc.) bioskaidžių atliekų, kurios kompostuojamos biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje, o likusios 10 552 t šalinamos sąvartyne.

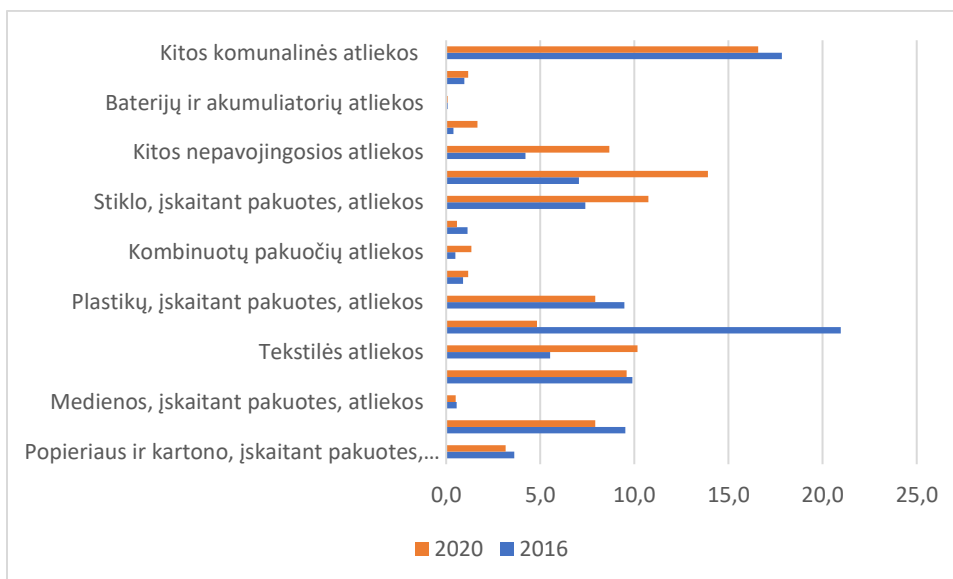
Antrinių žaliavų išrūšiavimo procentai rūšiavimo linijoje tokie patys kaip visoje Lietuvoje – 1–5 proc. nuo priimamų tvarkyti atliekų. Toks mažas išrūšiavimo procentas susijęs su didėjančiu antrinių žaliavų ir atskirų pakuočių atliekų surinkimu.

Pav. 6 Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pagal LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Nuo 2016 m. Tauragės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne UAB „TRATC“ vykdė šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Tyrimų, atliktų 2016–2020 m., rezultatai pateikti žemiau esančioje diagramoje.

Pav. 7 MKA morfologijos tyrimų rezultatai

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų arba į rūšiavimo įrenginius priimamų Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje surinktų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys rodo, kad antrinės žaliavos sudarė apie 35 proc., o nežiūrint gerai išvystytos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūros, biologiškai skaidžios atliekos – apie 15 proc. mišrių komunalinių atliekų, tarp kurių maisto ir virtuvės atliekos sudaro apie 10 proc. Per pastaruosius metus tarp mišrių komunalinių atliekų smarkiai padidėjo stiklo, tekstilės atliekų kiekis.

Lentelė 6 Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus, 2020 m.

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	9
Žaliosios atliekos	22
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	27
Tekstilės atliekos	28
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	14
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	22
PET pakuočių atliekos	3
Kombinuotų pakuočių atliekos	4
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	2
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	30

Šaltinis: AAA duomenys

Aukščiau esanti lentelė rodo, kad antrinių žaliavų surinkimą būtina plėsti, taip pat pradėti atskirai rinkti virtuvės maisto atliekas.

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos po rūšiavimo likusios ir kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Čia be likusių po rūšiavimo atliekų taip pat šalinamos ir tvarkomos kitos regione susidariusios netinkamos perdirbti atliekos, didžiąją dalį jų sudaro statybos ir griovimo atliekos, kurios naudojamos sąvartyno keliams įrengti, ir kitos perdirbti netinkamos atliekos.

Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2009 m. sausio mėnesį. Sąvartynui skirtas 9,9 ha ploto sklypas Kaupių k. Žygaičių sen., Tauragės r. Sąvartyne įrengtos modernios aplinkosauginius reikalavimus atitinkančios atliekų šalinimo sekcijos, susidarančio filtrato valymo įrenginiai, įdiegta atliekų svėrimo ir apskaitos sistema. Sąvartynas išplėstas 2015 m. įrengiant naujas III–IV atliekų šalinimo sekcijas ir subsekcijas atliekoms, turinčioms asbesto, šalinti, atnaujinti filtrato valymo įrenginiai, įrengta sąvartyno dujų surinkimo sistema. 2022 m. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne buvo surinkta ir sudeginta 1108 t CO² ekvivalento.

Lentelė 7 Regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pašalinta į sąvartyną	21 443	17 765	15 847	15463	13 510	15 018

altinis : UAB „TRATC“

Ir nors šalinamų atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja – tai susiję su bendru MKA mažėjimu ir su išaugusiu, tačiau nepakankamu ir neatitinkančiu VATP reikalavimų atskiru antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimu, kitų atliekų paruošimu perdirbti ar kitaip panaudoti, aiškiai matyti, kad vis dar didelė dalis, t. y. 40 proc. (Jurbarko rajono savivaldybė - 41 proc.), atliekų šalinamos. 2021 m. situacija jau gerėja ir buvo šalinta tik 35 proc. atliekų.

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 m. pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Nuo 2020 m. Jurbarko rajone pakuočių atliekas renka UAB „Jurbarko komunalininkas“, kuris laimėjo viešąjį konkursą ir pradėjo dirbti pagal naują sutartį. Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis, atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką. 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 336 gyventojus, o apie 81 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, rajono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

2020 m. Jurbarko rajono savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė 935 tonas. Vertinant 2018–2021 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas išaugo apie 25 proc., labiausiai augo popieriaus ir kartono ir jų pakuočių surinkimas. Vidutiniškai regione surenkama apie 34 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus.

Lentelė 8 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimas Jurbarko rajono savivaldybėje

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021	Vienam gyventojui kg per metus (2020 metais)
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	267,5	302,1	327,5	327,4	12,0
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	67,5	61,6	69,3	122,4	2,5
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	75,8	79,6	67,1	80,5	2,5
mišrios pakuotės	360,1	430,9	471,6	454,4	17,3
Iš viso, tonos	770,9	874,3	935,5	984,7	34,3

Šaltinis: AAA duomenys

Nuo 2016 m. Lietuvoje veikia vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistema, taip kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinį gėrimų pakuočių. Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 m. buvo surinkta daugiau kaip 150 t pakuočių.

Lentelė 9 Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis pagal savivaldybes (tonomis)

Savivaldybė	2018			2019			2020		
	PET	Metalinė	Stiklinė	PET	Metalinė	Stiklinė	PET	Metalinė	Stiklinė
Jurbarko r. sav.	96,6	26,3	35,9	96,3	27,3	37,9	92,3	29,0	39,1

Šaltinis: Užstato sistemos administratorius

AAA duomenimis, dalis pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, susidarantių įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar namų ūkiuose ir kurios tvarkomos tiesiogiai perduodant atliekų tvarkytojams, taip pat priskiriamos komunalinėms atliekoms, nors tai neįtraukiama į savivaldybių atliekų apskaitos duomenis. 2020 m. tokių atliekų buvo surinkta apie 500 t.

Lentelė 10 Juridinių asmenų (ne per savivaldybių komunalinių atliekų sistemas) surenkamos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas (tonomis), 2020 m.

Savivaldybė / frakcija	Kiekis, tonomis
Jurbarko r. sav.	
PET pakuotės	0,3
plastikai	138
popierius ir kartonas	271
stiklas	120
Iš viso, tonos	529

Šaltinis: AAA duomenys

Įvertinus Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 1,6 tūkst. tonų, arba apie 59 kg, vienam asmeniui (lentelė 11). Reikia atkreipti dėmesį, kad tokių antrinių žaliavų kaip popierius, kartonas ar plastikas daugiausia surenkama ne per savivaldybių ar regioninę sistemą, per užstato sistemą daugiausia surenkama PET pakuočių. O per savivaldybės sistemą daugiausia surenkama stiklo atliekų bei kombinuotos pakuotės.

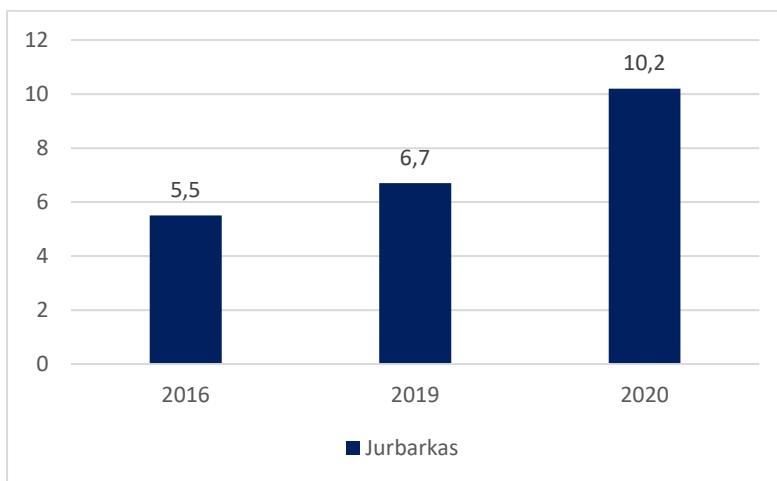
Lentelė 11 Surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas, 2020 m.

Savivaldybė / antrinės žaliavos	Surenka savivaldybės sistema	Užstato sistema	Surenka ne savivaldybės sistema	Iš viso, tonos	Vienam gyventojui, kg
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos					
Jurbarko r. sav.	69		271	340	12,5
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos					
Jurbarko r. sav.	67		138	205	7,5

PET pakuočių atliekos					
Jurbarko r. sav.	0,0	92	0,3	92	3,4
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos					
Jurbarko r. sav.	0,0	29		29	1,1
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos					
Jurbarko r. sav.	327	39	120	486	8,2
Kombinuotos pakuotės					
Jurbarko r. sav.	471			471	17,0
Viso savivaldybėje	934	160	529	1623	59

Šaltinis: AAA duomenys

Nuo 2019 m. Jurbarko rajono savivaldybėje padėta diegti tekstilės atliekų surinkimo sistema – gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šioms atliekoms surinkti, Viso šiuo metu Jurbarko rajono savivaldybėje įrengti 43 konteineriai šioms atliekoms surinkti. Surenkami kiekiai nedideli, tačiau jie auga kiekvienais metais – nuo 34,2 t (2019 m.) iki 97,8 t 2020 m. (2021 m. jau buvo surinkta 100 t).

Pav. 8 Tekstilės atliekų dalies MKA pokytis Jurbarko rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

Atsižvelgiant į didėjantį šių atliekų kiekį bendrame MKA sraute, būtina jų surinkimo sistemos plėtra.

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (238 straipsnis) nustatyta, kad iki 2020 m. sąvartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Pagrindiniai biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdai Jurbarko rajono savivaldybėje:

- Namudinis žaliųjų atliekų kompostavimas;
- Žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas kompostavimo aikštelėse (ŽAKA);

Nemaža dalis biologiškai skaidžių atliekų tvarkoma Jurbarko rajono savivaldybėje esančioje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (ŽAKA). Žaliosios atliekos priimamos tiek iš gyventojų, tiek iš juridinių asmenų. Aikštelėje iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas arba perduodamas nemokamai.

Lentelė 12 Žaliųjų atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje

ŽAKA	metai	Priimta ŽA, t	Pagaminta komposto, t	Perduota nemokamai	Parduota
Jurbarko r. sav.	2018	686	610	318	43
	2019	304	120	368	109
	2020	405	303	54	89

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Skatinant žaliųjų atliekų tvarkymą 2014–2020 m. Jurbarko rajono savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 600 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių.

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą, 2014–2020 m. Jurbarko rajono savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 500 vnt. kompostavimo dėžių. Vertinant įvairių tyrimų rezultatus ir analizes daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu rajone per metus kompostuojama apie 160 t biologiškai skaidžių atliekų.

Lentelė 13 Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Jurbarko rajono savivaldybėje

Konteinerių rūšis, paskirtis	Individualių namų skaičius	Kompostavimo dėžės	Prognozinis kompostuojamų atliekų kiekis, t/metus
Jurbarko r. sav.	8 256	491	162

Šaltinis: Savivaldybių duomenys ir konsultanto skaičiavimai

Vis dėlto tokių žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių yra nepakankama – Jurbarko rajono savivaldybėje mažiau kaip pusė miesto individualių gyventojų (apie 41 % visų miesto individualių namų) aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais, ir tik apie 6 % miesto individualių gyventojų aprūpinti kompostavimo dėžėmis. Žinoma, gyventojai turi teisę tokias atliekas nemokamai pristatyti į ŽAKA, bet kadangi ŽAKA tinklas retas, tokia galimybė naudojasi ne visi. Dalis gyventojų tokias atliekas kompostuojasi savo pasidarytose kompostavimo dėžėse ar duobėse, o tai neatsispindi statistikoje.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas numato, kad atskirų maisto atliekų surinkimo galimybė bus suteikiama ir didžiųjų miestų gyventojams. Taip pat Atliekų tvarkymo taisyklėse numatyta, kad nuo 2019 m. atskirai maisto atliekos bus surenkamos iš didžiųjų miestų, kuriuose daugiau nei 50 000 gyventojų, t. y. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio,

Šiaulių ir Alytaus. Atliekų direktyvoje valstybės narės skatinamos atskirai rinkti biologines atliekas ir jas perdirbti, todėl direktyvoje nustatytos tokios priemonės (1–2 punktai) ir tokie tikslai (3 ir 4 punktai):

- Iki 2018 m. gruodžio 31 d. Europos Komisija paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartus organiniu būdu perdirbamoms biologinėms atliekoms ir perdirbimo metu gautiems produktams (kompostui ir raugui).
- Iki 2019 m. kovo 31 d. numatyta parengti vieningą metodiką susidarančioms maisto atliekoms apskaityti. Ketinama parengti metodiką, kuri leistų aiškiai išmatuoti maisto atliekas, suteikiant rezultatus, kuriuos galima būtų laiku palyginti su valstybėmis narėmis.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemišymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemišymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos, kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.

Jurbarko rajono savivaldybėje kaip ir visame Tauragės regione atskiras MVA neįvestas. Rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos (MVA) dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams arba tvarkomos privačiose įmonėse kituose regionuose, kadangi Tauragės regione nėra įmonės, tvarkančios tokias atliekas. Dalis gyventojų VMA (žalioji frakcija) yra kompostuojama arba namuose dalis ŽAKA. Įdiegiamas atskiras MVA surinkimas rajone bei Tauragės regione ir atskiras nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų perdirbimas:

- Leistų įgyvendinti ES ir nacionalinius reikalavimus atliekoms perdirbti.
- Galimai sumažintų susidarančių atliekų kiekį.
- Dėl užterštumo sumažėjimo pagerėtų išrūšiuojamų antrinių atliekų kokybė.
- Puoselėtų gamtinius išteklius kompostu pakeičiant dalį fosfato, kalio, azoto trąšų.

Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teikti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 700 tonų, arba apie 25 kg vienam gyventojui².

² Nevertinant rūšiavimo linijoje atskirtų ir sukompostuotų biologiškai skaidžių atliekų kiekio

Lentelė 14 Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų / metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Tauragės regionas	13 794	12 414	11 035	9655
Pašalinta Tauragės regione	11 183	7 350	707	1149

Šaltinis: AAA duomenys

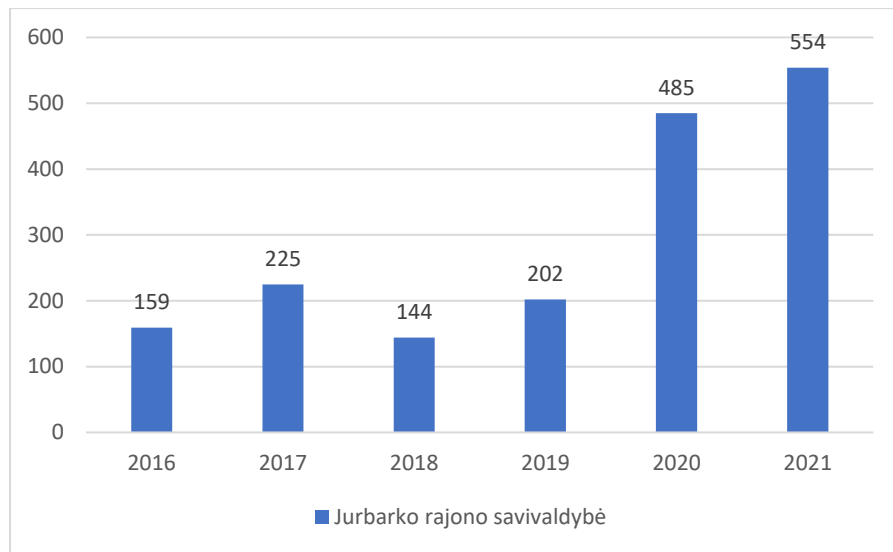
Jurbarko rajono savivaldybėje įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas, namudinis kompostavimas ir bei regioninis išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis Tauragės regionui bendrai.

3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių bei kitų atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis), o komunalinių atliekų tvarkymas turi būti taip organizuojamas, kad atliekas skatintų paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;
- atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas.

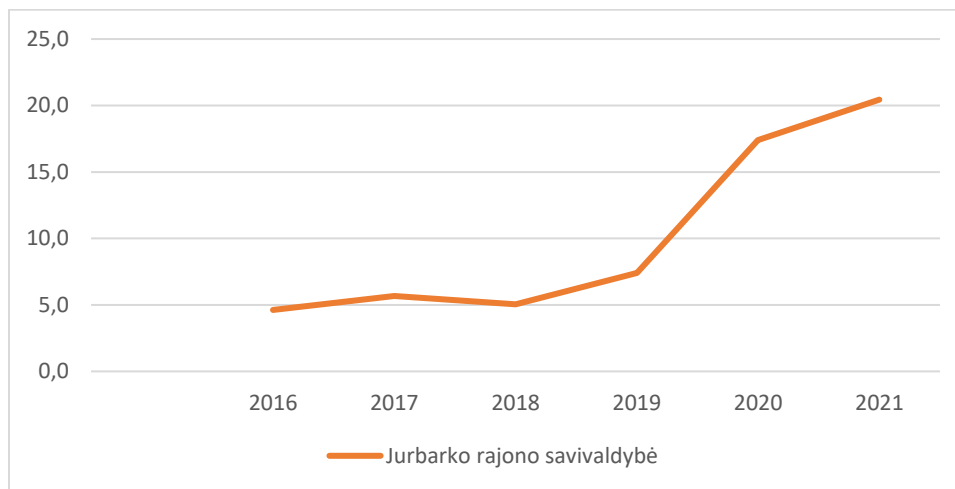
UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ eksploatuoja vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę Jurbarko rajono savivaldybėje. Tvarkomų atliekų kiekiai nuolat didėja ir per 2020 m. aikštelėse priimta 480 t nepavojingų ir buityje susidarančių pavojingų atliekų. Į DASA atliekos iš gyventojų priimamos nemokamai pagal patvirtintas susikaupimo normas vienam gyventojui arba namų valdai per metus, priklausomai nuo atliekų rūšies.

Pav. 9 Tvarkomų DASA atliekų kiekiai 2016–2020 m. Jurbarko rajono savivaldybėje

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Gyventojų aktyvumas pristatant atliekas į didžiųjų atliekų surinkimo aikšteles kiekvienais metais vis didėja ir 2020 metais jau siekė 17 kg vienam gyventojui.

Pav. 10 Vienam gyventojui surenkamų DASA atliekų kiekio pokytis Jurbarko rajono savivaldybėje

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

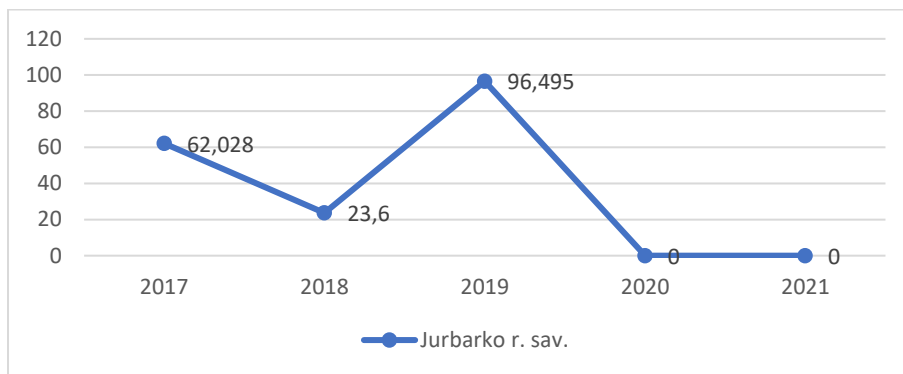
DASA daugiausia atliekų pristato fiziniai asmenys, t. y. gyventojai, kurie į aikšteles dažniausiai pristato nepavojingas atliekas – naudotas automobilių padangas, didžiąsias atliekas (baldus), statybos ir griovimo atliekas, autoplastikus, langų stiklą, o pavojingų atliekų, surinktų didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse, kategorijoje dominuoja nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, pavojingomis medžiagomis užterštos pakuotės, šaldytuvai ir kita šaldymo įranga, dienos šviesos lempos, tepalo, kuro, oro filtrai. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEJ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais

juridiniai asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA, šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo ir Jurbarko rajono savivaldybėje tokia sutartis pasirašyta su UAB „Atliekų tvarkymo centras“, UAB „EMP recycling“

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2019 m. Jurbarko rajono savivaldybėje susidarė apie 100 t bešeimininkių atliekų, o 2020 m. tokių atliekų visai nebuvo.

Pav. 11 Bešeimininkių atliekų susidarymas Jurbarko rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

Bešeimininkės atliekos tvarkomos savivaldybių biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis) lėšomis. Savivaldybės pateiktais duomenimis, bešeimininkių atliekų tvarkymui 2019 m. iš viso buvo skirta apie 18 tūkst. eurų.

3.13. Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – skatina tinkamą visuomenės dalyvavimą įsitraukiant į atliekų tvarkymo sistemą. Nuolat šviečiant visuomenę, keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakeitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra ir vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu regione pagrindinę visuomenės švietimo ir informavimo funkciją atlieka UAB „TRATC“, savivaldybės, gamintojams ir importuotojams atstovaujančios organizacijos ir atliekas surenkančios įmonės. Pagrindinės vykdytos veiklos:

- konkursas moksleiviams „Aš rūšiuoju ir kitus to mokau“;
- pažintiniai vizitai į Klaipėdos „Fortum“ deginimo gamyklą ir Alytaus, Kauno (ar kt.) MBA, reklaminio pobūdžio klipai regioninėje televizijoje;
- radijo laidos / viktorinos, informaciniai pranešimai vietinėje ir nacionalinėje spaudoje, UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ internetiniame tinklapyje;
- išleistas leidinys apie Tauragės regiono atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir atliekų tvarkymą.

Norint vertinti vykdomos visuomenės informavimo ir švietimo veiklos įtaką gyventojų sąmoningumui, atliekų vengimui ir kt., prieš vykdant švietimo kompanijas būtina atlikti gyventojų apklausas ir jas pakartoti jau įgyvendinus kompaniją.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Tauragės regione susidarė beveik 32 tūkst. tonų komunalinių atliekų, o Jurbarko rajono savivaldybėje – 7916 t, arba 25 proc. nuo visų susidariusių atliekų Tauragės regione. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus savivaldybėje sumažėjo beveik 4 tūkst. tonų nuo 11, 5 tūkst. tonų 2016 m. iki 7,9 tūkst. tonų 2020 m. Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su mažėjančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui. Komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui per pastaruosius penkerius metus sumažėjo 10 kg, vidutiniškai regione nuo 380 kg (2016 m.) vienam gyventojui per metus iki 280 kg vienam gyventojui 2020 m. Toks komunalinių atliekų mažėjimas susijęs su saikingesniu vartojimu ir atliekų vengimu – tam įtakos turėjo didėjantis visuomenės sąmoningumas. Žinoma, čia neįvertintas komunalinių atliekų sutvarkymas ne per savivaldybės / regionine atliekų tvarkymo, tačiau bet kuriuo atveju mažėjimo tendencija aiški. Taip pat reikia atsižvelgti kad Jurbarko rajono savivaldybėje nemaža biologiškai skaidžių atliekų dalis, tikėtina, sukompostuojama vietoje, taip pat dalis atliekų (popierius, mediena ir kt.) naudojama ūkyje.

Jurbarko rajono savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių aikštelėms ir konteinerių kiekams iš esmės įgyvendinti – 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 336 gyventojus, o apie 81 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, rajono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

2020 m. Jurbarko rajono savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė 935 tonas. Vertinant 2018–2021 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas išaugo apie 25 proc., labiausiai augo popieriaus ir kartono ir jų pakuočių surinkimas. Vidutiniškai regione surenkama apie 34 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus.

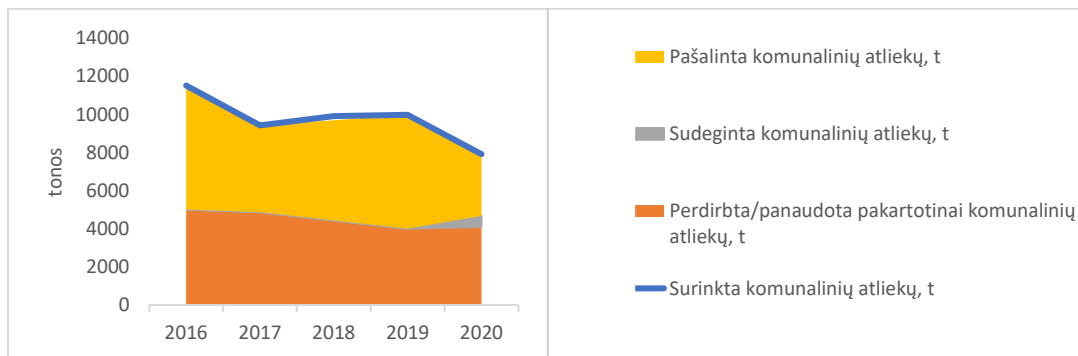
Įvertinus Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 1,6 tūkst. tonų, arba apie 59 kg, vienam asmeniui. Nuo 2019 m. Jurbarko rajono savivaldybėje padėta diegti tekstilės atliekų surinkimo sistema – gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šioms atliekoms surinkti, Viso šiuo metu Jurbarko rajono savivaldybėje įrengti 43 konteineriai šioms atliekoms surinkti. Surenkami kiekiai nedideli, tačiau jie auga kiekvienais metais – nuo 34,2 t (2019 m.) iki 97,8 t 2020 m. (2021 m. jau buvo surinkta 100 t).

Nemaža dalis biologiškai skaidžių atliekų tvarkoma Jurbarko rajono savivaldybėje esančioje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (ŽAKA). Skatinant žaliųjų atliekų tvarkymą 2014–2020

m. Jurbarko rajono savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 600 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių bei apie 500 vnt. kompostavimo dėžių. Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teikti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 700 tonų, arba apie 25 kg vienam gyventojui. Vis dėlto tokių žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių yra nepakankama – Jurbarko rajono savivaldybėje mažiau kaip pusė miesto individualių gyventojų (apie 41 % visų miesto individualių namų) aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais, ir tik apie 6 % miesto individualių gyventojų aprūpinti kompostavimo dėžėmis

UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ eksploatuoja vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę Jurbarko rajono savivaldybėje. Tvarkomų atliekų kiekiai nuolat didėja ir per 2020 m. aikštelėse priimta 480 t nepavojingų ir buityje susidarančių pavojingų atliekų arba 17 kg vienam gyventojui.

AAA ataskaitų duomenimis, iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) Jurbarko rajono savivaldybėje 2020 m. surinkta apie 7 917 tonų atliekų. Iš jų 4102 tonų (52 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 3 252 tonų (41 proc.) – pašalinta sąvartyne. Toks palyginti didelis šalinamų atliekų kiekis (Lietuvoje 2020 m. vidutiniškai buvo pašalinta 19 proc. susidariusių komunalinių atliekų) susijęs su per mažu atliekų panaudojimu ar paruošimu tolesniam panaudojimui regione ir nedideliu atliekų, skirtų deginti, atskyrimu rūšiavimo linijoje.

Pav. 12 Komunalinių atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje

Remiantis atlikta regiono ir regiono savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos analize žemiau pateiktas Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m. nustatyti uždaviniai ir rodyklių įgyvendinimo regione vertinimas.

Lentelė 15 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas

Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano uždavotys	Kiekybinė užduotis Tauragės regionui	Rezultatas
<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 55 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 proc. (arba 11 145 t) Tauragės regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos.</p>	<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 24 911 t</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 11 145 t</p>	<p>Neįgyvendinta³</p> <p></p> <p>2020 m. šalinamų komunalinių atliekų kiekis sudarė 12 852 t</p>
<p>Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų VSATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį).</p>	<p>Nuo 2014 iki 2015 m. šalinti ne daugiau kaip 13 794 t/metus;</p> <p>Nuo 2016 iki 2017 m. šalinti ne daugiau kaip 12 414 t/metus;</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 m. šalinti ne daugiau kaip 11 035 t/metus;</p> <p>Nuo 2020 m. šalinti ne daugiau kaip 9655 t/metus</p>	<p>Įgyvendinta⁴</p> <p></p> <p>Nuo 2014 iki 2015 m. pašalinta 11 183 t</p> <p>Nuo 2016 iki 2017 m. pašalinta 7350 t</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 m. pašalinta 707 t</p> <p>2020 m. pašalinta 1149 t</p>
<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).</p>	<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 5 145 t</p>	<p>Neįgyvendinta</p> <p></p> <p>2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama tik 4 102 t (52 proc.)</p>
	<p>Paruošti pakartotinai naudoti ar perdirbti ne mažiau kaip</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p></p> <p>Vidutiniškai surenkama 58 proc., arba 1623 t</p>

³ Vertinama regioniniu mastu

⁴ Vertinama regioniniu mastu

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti;</p>	<p>1 385 t antrinių žaliavų</p>	<p>arba 59 kg/asmeniui⁵</p>
<p>Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys</p>		
<p>Iki 2015 m. įdiegti žaliųjų atliekų susidarymo vietoje tvarkymo infrastruktūrą, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams įsirengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis; nesant galimybės kompostuoti individualiai, gyventojams sudaryti galimybes pristatyti žaliąsias atliekas į centralizuoto jų surinkimo ar tvarkymo aikštes (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes);</p> <p>Iki 2016 m. įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama toliau apdoroti biologiškai skaidžių atliekų dalis;</p> <p>Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.</p>	<p>Iki 2015 m. pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose.</p> <p>Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p></p> <p>Regionė išdalyta apie 500 vnt. kompostavimo dėžių bei . Gyventojų aprūpinimas kompostavimo dėžėmis sudaro apie 13 proc. Gyventojams išdalyta beveik 600 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių. Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos kompostavimo aikštelėje. Nuo 2023 m. planuojamas atskiras maisto surinkimas</p>
<p>Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys</p>		
<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. parengti schemas ir atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schema likusiose savivaldybėse</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p></p>

⁵ Vertinant bendrą surenkamų antrinių žaliavų kiekį savivaldybėje

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (rajonų savivaldybėse ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, Tauragės mieste 600 gyventojų);</p> <p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 m;</p> <p>Iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 m;</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu;</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslus, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	<p>Iki 2016 m. įrengti trūkstantis antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų</p>	<p>Jurbarko rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 metų lapkričio 22 d. Įsakymas 01-1404</p> <p>2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja 336 gyventojus</p> <p>Vidutiniškai Jurbarko rajono savivaldybėje apie 81 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais</p>
<p>Užtikrinti, kad didžiųjų miestų savivaldybėse (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 100 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje;</p>	<p>Užduotis įgyvendinta</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>Savivaldybės teritorijoje yra 1 DASA</p>
<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Savivaldybės turi užtikrinti buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamos atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų;</p>	<p>Esant galimybei sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingų atliekų surinkimo (2 kartus / metus) apvažiavimo būdu.</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>Komunalinių atliekų tvarkytojai 2 kartus per metus surenka tokias atliekas apvažiavimo būdu</p>

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus;</p> <p>Savivaldybės, sudarydamos sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš gyventojų, įrengiant specialius konteinerius gyvenamuose namuose arba komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse.</p>	<p>Esant galimybei sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingųjų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.</p>	<p>Pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų įdiegimo regiono savivaldybių teritorijose</p>
<p>Numatyti atskirą tekstilės atliekų surinkimą.</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemeje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p> <p style="text-align: center;"></p> <p>Planuojama plėtra</p>
<p>Iki 2015 m. gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kg vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;</p> <p>Nuo 2016 m. būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.</p>	<p>Esant galimybei nustatyti gamintojų ir importuotojų organizacijoms uždavinį dėl 4 kg EEĮ atliekų vienam gyventojui surinkimo</p> <p>Nuo 2016 m. surinkti ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p> <p style="text-align: center;"></p> <p>Surenkama apie 1 kg EEĮ atliekų vienam gyventojui</p> <p>Vykdoma šalies mastu. 2020 m. vidaus rinkai pateikta 42 006 t, iš jų 36 223 t buitinės EEĮ</p>

Atliekų tvarkymo planų būklė vertinama, ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; gera – pasiekta 70–100 proc. planuojamo rezultato; patenkinama – 50–70 proc. planuojamo rezultato; bloga – pasiekta <50 proc. planuojamo rezultato.

Lentelė 16 Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas ● Nuo 11 517 t 2016 m. iki 7 917 t 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas ● Nuo 380 kg 2016 m. iki 280 kg 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas ● Nuo 920 kg 2016 m. iki 688 kg 2020 m.
Atliekų paruošimas perdirbti	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų ir paruoštų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Didėjimas ● Nuo 1 396 t 2018 m. iki 1 524 t 2020 m.
	Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas ir paruoštas perdirbti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje arba regioniniuose apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Mažėjimas ⁶ ● Nuo 1032 t 2016 m. iki 732 t 2020 m.
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Didėjimas ● Nuo 400 t 2016 m. iki 1266 t 2020 m.
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Mažėjimas ● Nuo 5701 t 2016 m. iki 4 248 t 2020 m.
	Bendras perdirbti surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą, procentais nuo bendro susidarančių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Didėjimas, tačiau visiškai neatitinkantis VATP rodiklių ● Nuo 43 proc. 2016 m. iki 52 proc. 2020 m.
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas,	Didėjimas ●

⁶ Vertinama regioniniu mastu

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
		vėliau mažėjimas	2020 m. buvo paruošta deginti 2246 t atliekų
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc. 2016 m.	Neįgyvendinta ● Pašalinta 56 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
		Ne daugiau nei 35 proc. 2020 m.	Neįgyvendinta ● Pašalinta 41 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus (vertinant regioniniu mastu)	Mažėjimas	Mažėjimas ● 2020 m. pašalinta 1 149 t biologiškai skaidžių atliekų
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinant regioniniu mastu)	Mažėjimas	Mažėjimas ● 2020 m. pašalintos biologiškai skaidžios atliekos sudarė 9 proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio

Šaltinis: Konsultanto vertinimas pagal AAA duomenis, savivaldybių ir UAB „TRATC“ duomenys

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

Lentelė 17 Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Visos po rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; ➤ Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams; ➤ Gyventojams sudarytos sąlygos pirminiam atliekų rūšiavimui: viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Esamas mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą dydis netenkina atliekų tvarkymo sistemos plėtros poreikių; ➤ Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo, daugiau atliekų rūšiuoti;

<p>366 gyventojams, apie 81 proc. individualių namų gyventojų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, išdalyta 500 vnt. kompostavimo priemonių namudiniam kompostavimui, bei 600 konteinerių žaliųjų atliekų surinkimui, savivaldybėje įrengtos 1 DASA ir 1 kompostavimo aikštelės;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pasirašytos sutartys su GIA dėl pakuočių atliekų surinkimo; ➤ Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis; ➤ Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, pakuočių atliekos, antrinės žaliavos, didelių gabaritų atliekos, per papildančias sistemas renkamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buities pavojingos atliekos, padangos ir panašiai. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Regione nėra maisto atliekų apdorojimo įrenginių; ➤ Nežiūrint sukurtos infrastruktūros, pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų atskirai surenkamų pakuočių, pakuočių atliekų ar antrinių žaliavų ir kitų atliekų kiekiai nedideli; ➤ Tik apie 41 % visų miesto individualių namų aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais, ir tik apie 6 % miesto individualių gyventojų aprūpinti kompostavimo dėžėmis; ➤ Nepakankamai greitai mažinamas į sąvartyną šalinamų atliekų kiekis – 2020 m. buvo šalinama apie 41 proc. susidariusių komunalinių atliekų; ➤ Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai netinkama perdirbti ar pakartotinai panaudoti, o tai mažina perdirbamų atliekų kiekius; ➤ Nevykdant gyventojų informuotumo tyrimų, nėra galimybės įvertinti visuomenės informavimo ir švietimo efektyvumą.
<p>Galimybės</p>	<p>Grėsmės</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Galimybė ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpiu finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą tiek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Augant ekonomikai, galimai daugiau susidarys komunalinių atliekų; ➤ DASA plėtrą stabdo žemės trūkumas;

<p>Tauragės regione tiek Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje ;</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Galimybė įdiegti atskirą virtuvės maisto atliekų perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės atliekų tvarkymo hierarchijos už atliekų deginimą;➤ Galimybė plečiant DASA ir / ar atskirų atliekų (pvz., tekstilės atliekų) surinkimo tinklą, padidinti perdirbamų atliekų kiekius;➤ Galimybė tvarkyti VMA aplinkiniuose regionuose, turinčiuose VMA perdirbimo įrenginius;➤ Galimybė aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą;➤ Galimybė stiprinti atliekų prevencijos ir tvarkymo plano stebėseną, priimti sprendimus paremtus esamais duomenimis.	<ul style="list-style-type: none">➤ Nesant perdirbimo technologijoms, tekstilės ir kitų atliekų (kombinuota pakuotė) atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros, plėtra sunkiai įsivaizduojama;➤ Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos;➤ Nesant MVA atliekų tvarkymo, nebus įgyvendinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano reikalavimai.
---	---

ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

5. JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioniniu bendradarbiavimu grįstas žaliojo kurso bei valstybinės strategijos tikslų įgyvendinimo pagrindas. Rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia darnaus vystymosi tikslus (angl. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės bei Tauragės regiono plėtros.

Jurbarko rajonas, įgyvendindamas Jurbarko rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų planą, prisidės prie žemiau išvardintų DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių pasiekimo Jurbarko rajonas prisideda įgyvendindamas šio Plano priemones.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Jurbarko rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
	<p>6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Rajone siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla.</p>
	<p>7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Rajone siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros gamybos įrenginių infrastruktūra).</p>
	<p>9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Rajone siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.</p>
	<p>11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Rajone siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.</p>
	<p>12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Rajone skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.</p>
	<p>13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmy. Rajone siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmy įtaką klimato kaitai.</p>
	<p>14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Jurbarko rajone esančių vandens telkinių taršos prevencija didinant atliekų perdirbimą, mažinant šalinimą, kuris nekeltų pavojaus aplinkai.</p>
	<p>15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.</p>
	<p>17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę. Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant savivaldybėms, regioniniam atliekų tvarkymo centrai ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.</p>

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

Lentelė 18 Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarantių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	Skyrius 6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarantių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui .
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti

		maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo.
--	--	--

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

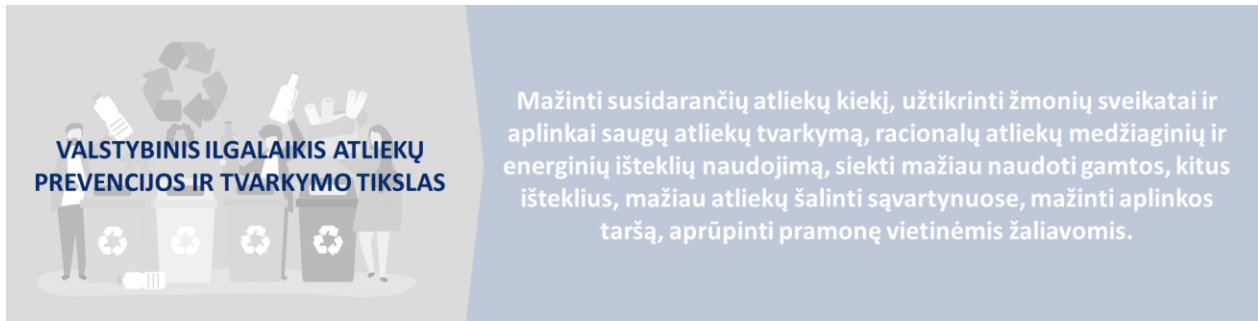
Lentelė 19 VAPTP uždaviniai

Tikslai	Uždaviniai
	<p>Atliekų prevencija</p> <p>253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją.</p>
	<p>Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai</p> <p>253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.</p>
	<p>Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas</p> <p>253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.</p>
	<p>Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas</p> <p>253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.</p>
	<p>Kitoks atliekų naudojimas</p> <p>253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.</p>
	<p>Atliekų šalinimas</p> <p>253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.</p>

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių⁷:

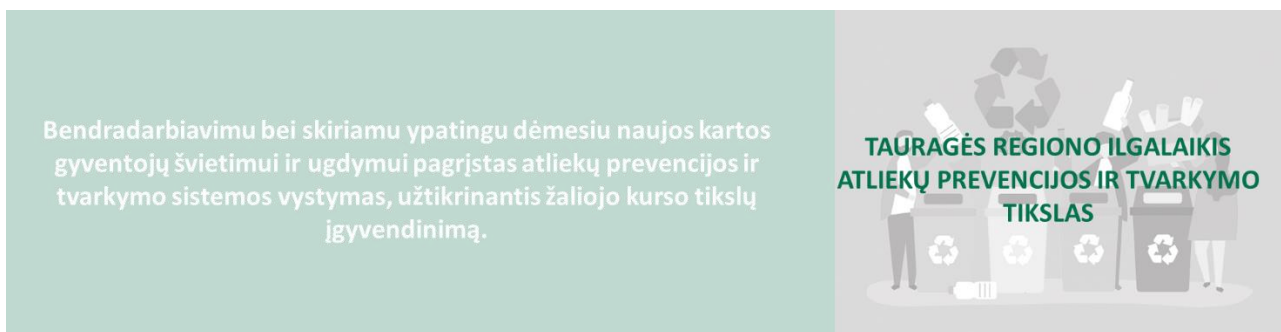
⁷ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

5.2. Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

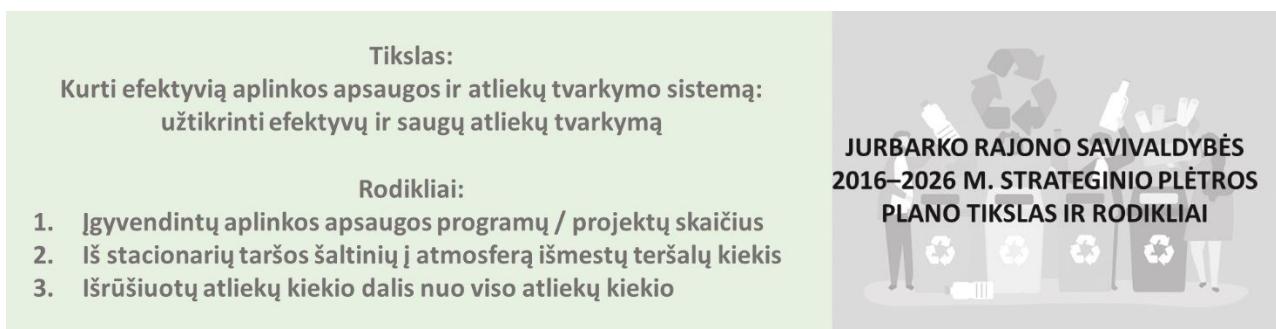
Pav. 13 Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Tauragės regionas aktyviai siekia prisitaikyti prie klimato kaitos bei norintis užsitikrinti nepriklausomybę nuo brangstančių energetinių resursų, įgyvendina Tauragės + funkcinės zonos strategiją. Regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia esminius šios strategijos siekius - ilgalaikio tvarumo ir energetinio efektyvumo ir nepriklausomumo užtikrinančius sprendinių diegimo, bei gyventojų sąmoningumo ugdymo.

Pav. 14 Tauragės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Jurbarko rajono savivaldybė įgyvendina Jurbarko rajono savivaldybės 2016-2026 m. strateginį plėtros planą, kuriame nusimatė ilgalaikį tikslą – kurti efektyvią aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo sistemą. Šiam tikslui pasiekti numatytos konkrečios priemonės ir įgyvendinimo rodikliai.

Pav. 15 Jurbarko rajono savivaldybės 2016-2026 m. strateginio plėtros plano tikslas ir rodikliai

Siekiant ilgalaikio tikslo įgyvendinimo, vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie viso Jurbarko rajono vystymosi siekį užtikrinantys tikslai:

Pav. 16 Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Kiekvienam Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslui numatyti uždaviniai, kurie leis kryptingai įgyvendinti ir pasiekti vertinimo kriterijus.

Pav. 17 Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimo uždaviniai.

Trečiasis tikslas – daiktų panaudojimas, atliekų paruošimas naudoti tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti keliami pagrindiniai uždaviniai atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo. Nebenaudojamus daiktus galima „atgaivinti“ ir panaudoti juos pakeitus jų pagrindinę paskirtį arba tiesiog šiek tiek atnaujinus. Taip pat siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti sukuriant atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

Ketvirtasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai.

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB TRATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai gelsva spalva).

I. ATLIEKŲ
PREVENCIJOS
SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2021 M.
<100%

2027 M.
<100%

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skaitinimas	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	
1.1.1.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvos mokyklų valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą, finansavimas	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	Jurbarko rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslu, siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje. Jurbarko rajono savivaldybė siekdama prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, planuoja vykdyti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas bendrojo lavinimo mokyklų valgyklose, kuriose bus pereinama prie „švediško stalo“ principu grįsto maitinimo bei įgyvendinant priemonės, susijusias su maisto švaistymo mažinimu ir maisto atliekų prevencija. Jurbarko rajono savivaldybėje veikia 14 bendrojo lavinimo mokyklų, kuriose šiuo metu nėra įdiegtas maitinimas švediško stalo principu.

1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	75	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	1	Aplinkos apsaugos specialiosios programos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Tauragės regionas planuoja vykdyti vieningą viešinio veiklą bendradarbiaujant TRATC ir regiono savivaldybėms kartu, kiekvienais metais planuojama organizuoti apvalaus stalo diskusijas aptariant galimas ateinančių metų viešinio veiklas. Taip pat siekiant kryptingos ir tikslios viešinio naudos, bus parengiama viešinio strategija atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimui, kurioje bus numatomos viešinio kampanijos, jų įgyvendinimo terminai, rezultatai, vykdytojai, lėšos ir finansavimo šaltiniai. Rengiamoje strategijoje dėl atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimo turi būti įtrauktos ir šios priemonės: 1.2.1; 2.1.1; 3.1.2.

Pagal parengtą strategiją Jurbarko rajono savivaldybė įgyvendins viešinio kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis Jurbarko rajone.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Preimonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas	2023–2027	TRATC, Savivaldybės	Regioninė	25	TRATC, Savivaldybių biudžetų lėšos	
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Pavasarinės ir rudeninės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi ir surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti bei priduoti. Akcijos atlieka kilnią misiją ir atkreipia visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi.</p> <p>Akcijos pagrįstos gyventojų, savivaldybių, TRATC, įstaigų ir organizacijų bendradarbiavimu. Šiukšlių rinkimas daugiausiai vykdomas užmiesčiuose, parkuose, pamiškėse, paupiuose ir kitose vietose.</p> <p>TRATC atsakingas už šiukšlių rinkimo akcijų viešinimą bei koordinavimą, o Jurbarko rajono savivaldybė – už šių akcijų veiklų organizavimą ir įgyvendinimą.</p>							
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo. Atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama, tai per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.</p> <p>Jurbarko rajono savivaldybė nusimatys rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių kiekius įsivertinusi prioritetinių viešųjų vietų skaičių.</p>							
1.2.2.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas	2022-2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Preimonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.2.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje	2022-2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	28,7	Savivaldybės biudžeto, APVA ir kitos lėšos (SP lėšos)	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Jurbarko rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

**II. ATLIEKŲ ATSKIRIMAS
SUSIDARYMO
ŠALTINYJE, SIEKIANT
PARUOŠTI
PAKARTOTINAI
NAUDOTI ARBA
PERDIRBTI**

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis

2021 M.	2027 M.
35 %	80 %

2.1. Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	50	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIA lėšos ir kitos lėšos	
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIA lėšos ir kitos lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
TRATC, savivaldybių, GIA, atliekų surinkimo įmonių viešinimo ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą bei kompostavimą vietoje. Šioje priemonėje planuojamos viešinimo iniciatyvos su savivaldybėmis, TRATC ir GIA. Taip pat vykdomos iniciatyvos su bendruomenėmis, mokyklomis, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Numatomos viešinimo iniciatyvos bus įtrauktos į planuojamą rengti strategiją, numatytą 1.1.2. priemonėje.							

2.2. Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		GIA ir kitos lėšos	€
2.2.1.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės		GIA ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo konteinerių prieinamumo poreikio patenkinimas yra užtikrinamas paslaugų teikėjų, su kuriais pasirašytos sutartys dėl antrinių žaliavų surinkimo.

TRATC yra sudaręs sutartis su antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2023–2027 m. laikotarpiu planuojama naujai išdalinti / įrengti apie 2745 rūšiavimo konteinerių (bendrojo ir individualaus naudojimo). Jurbarko rajono savivaldybei bus išdalinti 271 individualaus rūšiavimo konteineriai. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis kiekvienais metais peržiūrimas. Detalesnė informacija pateikta 6 skyriuje.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.2	Didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ⁸	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2100	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.2.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DASA tinklo plėtra įvykdymą, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Jurbarko rajone planuojama įrengti naują DASA Veliuonoje, ten, kur gyventojų koncentracija yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šios aikštelės poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybės gyventojams.							
DASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą.							
2.2.3	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	450	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.3.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	126	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos	€

⁸ Tauragės regiono didelių atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma savivaldybių pagrindu, t. y. savivaldybės teritorijoje esančioje DASA priimami tik tos savivaldybės fizinių asmenų pristatyti daiktai.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Jurbarko rajono savivaldybėje					įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Sutvarkius bioskaidžias atliekas vietoje, išvengiama sukuriama ŠESD išmetimų susijusių su atliekų transportavimu į tvarkymo vietas. Jurbarko rajono savivaldybėje planuojama išdalinti 1680 individualaus kompostavimo dėžių.

2.2.4	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra ⁹	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2100	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.4.1	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.

⁹ Tauragės regiono didelių atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma savivaldybių pagrindu, t. y. savivaldybės teritorijoje esančioje ŽAKA priimamos tik tos savivaldybės fizinių ar juridinių asmenų pristatytos žaliosios atliekos.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Jurbarko rajono savivaldybėje numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę.							
2.2.5	Buityje susidaranti tekstilės atliekų rūšiavimo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2025	Savivaldybės	Savivaldybės	76	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.5.1	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2025	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	9,6	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiavimo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Jurbarko rajono savivaldybė nusimato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą.							
Remiantis atliekų morfologinių tyrimų duomenimis, tekstilės atliekų dalis mišriame komunalinių atliekų sraute didėja (2020 m. 1 gyventojui teko 21 kg tekstilės atliekų iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto), todėl rajone siekiama tolygios tekstilės konteinerių plėtros ir numatoma, jog vienas tekstilės konteineris teks ~500 gyventojų. Jurbarko rajono savivaldybėje planuojama naujai įrengti 12 tekstilės surinkimo konteinerių. Detalesnė informacija pateikta 6 skyriuje.							
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiavimo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	143,8	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1	Individualių MVA surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybėje	Savivaldybės	40	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant didinti bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, planuojama įsigyti atliekų dėžutes daugiabučių namų gyventojams urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000. Jurbarko rajono savivaldybė planuoja įsigyti apie 4000 atliekų dėžučių.							
2.2.7	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės	-	-	
2.2.7.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Jurbarko rajono savivaldybėje	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
2.2.7.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Jurbarko rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo	2023–2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarančias biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, savivaldybėje turi būti įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir esant poreikiui papildyti savivaldybės tvarkas.							
2.2.8	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir	2024-2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	(ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Jurbarko rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.							
2.2.9	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų	2024-2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Jurbarko rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinių plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiams drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.							
2.2.10	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Jurbarko rajono savivaldybėje	2023-2027	Jurbarko rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto ir APVA lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Jurbarko rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kelis kartus per metus suorganizuoja nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.							
2.2.11	Savivaldybių ir TRATC bendradarbiavimas įvertinant rinkliavos nuolaidų galimybes gyventojams ir su tuo susijusias kontrolės priemones	2023-2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė			
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiami glaudesnio bendradarbiavimo tarp TRATC ir savivaldybių, apsparstant nuolaidų ir kontrolės priemonių galimybes. Tauragės regiono gyventojai yra skatinami kompostuoti bioskaidžias atliekas savo namų valdose. Daliai gyventojų yra išdalintos kompostavimo dėžės, o kita dalis - kompostuoja savivaldybėje							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>dėžėse. Siūloma peržiūrėti rinkliavos nuostatas ir įvertinti galimybes suteikti nuolaidas gyventojams, kurie kompostuoja savo valdose, o savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse numatyti kontrolės priemones, kurias įgyvendintų TRATC ir savivaldybės.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. DAIKTŲ PANAUDOJIMAS, ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)

2021 M.	2027 M.
54 %	57 %

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių atliekų surinkimo aikštelėse ir jų eksploatacija	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	210	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
3.1.1.1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas naujai įrengiamoje	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas),	Savivaldybės	70	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	DASA Jurbarko rajono savivaldybėje		Jurbarko rajono savivaldybė			surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Didelių atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), bet jose taip pat vykdoma daiktų dalijimosi stotelių plėtra. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti, t. y. daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti. Sukūrus Tauragės regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas.

Planuojama Jurbarko rajono savivaldybės didelių atliekų surinkimo aikštelėje įkurti vieną dalijimosi daiktais stotelę.

3.1.2	Dirbtuvių organizavimas	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	50	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
-------	--------------------------------	-----------	---	-----------	----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Šiltuoju metu laiku planuojama organizuoti dirbtuves kiekvienos savivaldybės DASA aikštelėse veikiančiose dalijimosi daiktais stotelėse. Organizuojant dirbtuves tos savivaldybės gyventojai galės atvykti ir meistrauti, kurti, praleisti laiką ir sužinoti apie tvaresnį daiktų naudojimą. Ši priemonė ne tik prisidės prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, bet ir pagrindinėje dirbtuvių vietoje – sąvartyno teritorijoje įrengtame edukacijos centre, bus organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją.

Būtina pasirengti veiksmų planą numatant priemones įveiklinti dalijimosi stoteles šiltuoju metu laiku. Veiksmų plano rengimas turi būti įtrauktas į 1.1.2 priemonės strategijos rengimą.

3.2. Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	Biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra	2023–2027	TRATC	Regioninė	1000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sumažinti stabilato kiekį, kuris naudojamas sąvartyno atliekų sluoksniams perpilti ir uždengti, taip pat norint pagerinti gaminamo komposto kokybę, planuojama modernizuoti biologinių atliekų apdorojimo aikštelę, kurioje bus pastatyta stoginė bei įsigyta technika biologinių atliekų apdorojimui.							
3.2.2	Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojime	2023–2027	TRATC	Regioninė	2500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyventinti VAPTP numatytus uždavinius iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, būtina plėsti maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Regione planuojama maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimo įrenginių su pastatais ir įrengimais statyba.							
3.2.3	Rūšiavimo linijos modernizavimas	2023-2027	TRATC	Regioninė	2000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Planuojamas rūšiavimo linijos modernizavimas: maišelių draskytuvai, stoginė, presavimo įrenginys, konteineriai. Taip pat pastatyti pastatą, kuris apsaugotų nuo kritulių ir vėjo, kad neišnešiotų atliekų.							
3.2.4	Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdėbimo ir rūšiavimo bei	2025-2027	TRATC	Regioninė	1000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti perdirbimo ir antrinio panaudojimo numatytus uždavinius VAPTP, statybinių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad mažiausiai 70 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) nepavojingųjų statybinių atliekų, būtų atskirai išrūšiuota pagal medžiagas, paruošta naudoti pakartotinai, perdirbta ir kitaip panaudota. Turi būti užtikrintas patogus šių atliekų surinkimas ir iš gyventojų, plečiant didelių atliekų surinkimo aikštelių skaičių, o siekiant gerensių šių atliekų perdirbimo ir panaudojimo rodiklių, planuojama stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai infrastruktūros plėtra, kurios metu bus įrengta aikštelė su stogine, įsigytas paruoštų medžiagų, skirtų tolimesniam perdirbimui ar energijai išgauti, presavimo įrenginys, ekskavatorius-manipulatorius, konteineriai skirti stambiagabaričių atliekų rūšiavimui, putplasčio apdorojimo sistema ir kt.

3.2.5	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra	2023-2027	TRATC	Regioninė	600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
-------	---	-----------	-------	-----------	-----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti numatytus žaliųjų atliekų surinkimo ir apdorojimo uždavinius VAPTP, planuojama išplėsti esamas ŽAKA, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui: krautuvai, automobilinės svarstyklės, šakų ir medienos smulkinimo įrenginys, komposto pakavimo įrenginys.

3.2.6	Esamų DASA infrastruktūros plėtra siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti	2023-2027	TRATC	Regioninė	250	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
-------	--	-----------	-------	-----------	-----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti esamas DASA aikšteles, kuriose planuojam įrengti ašines svarstyklės, įsigyti plastiko smulkinimo įrenginius, sunkvežimį aikštelių aptarnavimui ir kt.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.3. Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius	2023–2027	TRATC	Regioninė	80	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimo, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.

35 %

2027 M.

8 %

4.1. Šalinti nekeltant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeltant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas	2023–2027	TRATC	Regioninė	200	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Tauragės regione Kaupių sąvartyne nevalytas filtrate amonio koncentracija viršija 1000 mg/l, o chloridų – 200-2000 mg/. Atvirkštinis osmoso įrenginys išvalo tik apie 50 % filtrato, o jo eksploataavimo išlaidos yra didelės. Nepaisant atvirkštinio osmoso valymo, amoniakinio azoto kiekis kartais viršija leistinas išleidimo ribas. Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymosi bus rekonstruoti / modernizuoti filtrato valymo įrenginiai.							
4.1.2	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas	2023–2027	TRATC	Regioninė	150	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Tauragės regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčius Jurbarko rajono savivaldybėje iki 2027 m. įtakoja:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Jurbarko rajono komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekęs 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- Gyventojų skaičiaus Tauragės apskrityje prognozėmis (Eurostat¹⁰);
- Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais savivaldybėje;
- AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėje;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Jurbarko rajono savivaldybėje išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis, juridinių asmenų sutvarkytas komunalines atliekas bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Jurbarko rajono savivaldybėje.

¹⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

Lentelė 20 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Jurbarko rajono savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ¹¹	Sistemos efektyvumas rajone, proc.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	123	91	53
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	81	488	14
PET pakuočių atliekos	0	61	0
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	0,2	52	0,4
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	114	292	28

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Lentelė 21 Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.

Atliekų rūšis	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Jurbarko rajono gyventojų skaičiaus prognozė	25174	24668	24803	23568	23057	22581	22123
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	7674	7173	7212	6839	6691	6553	6420
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą ir juridinių asmenų sutvarkomą komunalinių atliekų kiekį	8013	9835	10082	9980	10731	11072	11593

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Jurbarko rajono savivaldybės 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama Lentelė 22.

Lentelė 22 Komunalinių atliekų tvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje 2022–2027 m., t

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	134	145	155	166	177	191
Žaliosios atliekos	912	981	1050	1119	1188	960
Maisto (virtuvės) atliekos	0	0	0	0	0	284
Tekstilės atliekos	166	232	298	364	430	512

¹¹ Atsižvelgiant į 2021 m metų Tauragės regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	139	198	256	315	373	447
PET pakuočių atliekos	7	15	22	29	37	46
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	6	13	19	25	32	39
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	149	184	219	254	289	333
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	60	119	178	237	296	370
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	65	71	76	82	88	95
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,03	0,03	0,03	0,032	0,033	0,035
Kitos komunalinės atliekos	710	706	703	699	696	692
Mišrios komunalinės atliekos	4825	4550	3863	3400	2948	2421
Iš viso	7173	7212	6839	6691	6553	6420

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šią atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą:

➤ **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA) infrastruktūros sukūrimas vystymas**

MVA iš Jurbarko rajono savivaldybės urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, yra renkamos konteneriais. Jurbarko rajono savivaldybė turi tinkamai išplėtotą bioskaidžių (MVA ir ŽA) atliekų surinkimo kontenerių sistemą.

Toliau rajone siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes ir ugdant bei šviečiant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Įvertinus iki 2023 m. sukurtą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje iki 2027 m.:

Lentelė 23 Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje

Savivaldybė	MVA surinkimas	Infrastruktūros poreikis 2023 - 2027 m.
Jurbarko rajono	MVA kartu su žaliosiomis atliekomis.	4000 atliekų dėžučių

savivaldybė		
-------------	--	--

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Tauragės tvarkymo įrenginius, kuriuos, siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo, numatoma modernizuoti.

Tauragės regiono mastu planuojama pritaikyti vieną iš plačiai naudojamų kompostavimo technologijų – kompostavimą, naudojant membraną. Tai pusiau uždaras, pusiau atviras kompostavimas. Kompostuojama kaupuose su oro padavimu, kurie yra aptraukiami specialia membranine plėvele. Biologiškai skaidžios organinės atliekos yra sumaišomos su struktūrinėmis atliekomis ir iš jų kompostavimo zonoje yra formuojami kaupai. Suformuoti kaupai padengiami membrana.

Tam, kad būtų galima pritaikyti kompostavimo technologiją, naudojant membraną, būtina pradėti vykdyti maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimo įrenginių su pastatais ir įrengimais statybą. Įgyvendinus šias infrastruktūrines priemones, bus galima pasiekti numatytus Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano rodiklį – 5000 t/m apdorotas maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) atliekų kiekis.

➤ **Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra**

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Tauragės regione siekiant išplėsti ir palaikyti šią sistemą, didinamas aprūpinimas rūšiavimo konteneriais.

2021–2027 m. laikotarpiu planuojamas preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo rūšiavimo kontenerių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje:

Lentelė 24 Antrinių žaliavų surinkimo kontenerių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Naujai išdalinti rūšiavimo konteineriai, vnt.
Jurbarko rajono savivaldybė	271
Viso Tauragės regione:	2745

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Už antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymą ir plėtrą yra atsakingi šių atliekų surinkimo paslaugų teikėjai.

➤ **Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra**

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis. Šios dėžės turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro

judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus kontrolės ir stebėsenos sistemą.

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą iki 2022-12-31, Tauragės regiono savivaldybėse buvo išdalinta apie 2088 kompostavimo dėžių. Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama individualių kompostavimo dėžių plėtra visose Tauragės regiono savivaldybėse. Iš viso planuojama išdalinti 6000 kompostavimo dėžių. Jurbarko rajono savivaldybėje planuojama išdalinti 1680 kompostavimo dėžių. Pateikiamas kompostavimo dėžių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje:

Lentelė 25 Individualių kompostavimo dėžių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Kompostavimo dėžės
Jurbarko rajono savivaldybė	1680
Viso Tauragės regione:	6000

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

➤ Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Jurbarko rajono savivaldybėje numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse ar kitose vietose išmesti švarius nenaudojamus tekstilės gaminius. Pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje (tekstilės konteinerių poreikis apskaičiuotas įvertinant, kad 1 konteineris - apie 500 gyventojų):

Lentelė 26 Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Naujai įrengti tekstilės surinkimo konteineriai, vnt.
Jurbarko rajono savivaldybė	12
Viso Tauragės regione:	95

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

➤ Didelių atliekų surinkimo aikštelių plėtra¹²

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DASA tinklo plėtra įvykdymo,

¹² Vietos planuojamoms naujoms didelių atliekų surinkimo aikštelėms nebus parenkamos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose.

planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Jurbarko rajono savivaldybėje planuojama įrengti vieną naują DASA Veliuonoje, ten, kur gyventojų koncentracija gyvenvietėse yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šios aikštelės poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybių gyventojams.

DASA paskirtis – stambiagabaritinių, statybinių, elektronikos, antrinių žaliavų, buitės pavojingų atliekų priėmimas ir laikinas saugojimas iki išvežimo. Atliekos į aikštelę pristatomos transportu ar pakavimo forma, netrukdančia vizualiai nustatyti, kad atliekos priimtinos pagal leidimus.

Pav. 18 DASA aikštelė

Visos nepavojingos atliekos laikomos tam skirtuose konteneriuose, išskyrus padangas ir metalo atliekas, kurios laikomos ant asfaltuotos dangos. Aikštelėje surinktos atliekos periodiškai išvežamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, turintiems teisę užsiimti šia veikla, apdorojamos ar šalinamos nepavojingų atliekų sąvartyne.

Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėje priimami tik Jurbarko rajono savivaldybės fizinių asmenų pristatyti daiktai. Į DASA priimami tik tie daiktai, kurie leidžiami priimti.

Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti esamą DASA aikštelę. Įrengti dalijimosi daiktais stotelę, kur Jurbarko rajono gyventojai bus kviečiami atsibodusius ar nusidėvėjusius, bet dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius bei tekstilę pristatyti į didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę – Jums nereikalingi, bet dar tinkantys naudojimui daiktai kažkam gali būti labai naudingi ir tarnauti pagal paskirtį dar ilgai.

Pav. 19 Dalijimosi daiktais stotelė

➤ **Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra¹³**

Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekamas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Pilnas

¹³ Vietos planuojamoms naujoms žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėms nebus parenkamos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose.

komposto paruošimo ciklas trunka nuo 3 iki 11 mėnesių, priklausomai nuo žaliųjų atliekų patekimo į kompostavimo procesą laiko. ŽAKA aikštelės veikimo ypatumus įtakoja sezoniškumas bei susidarantys atliekų srautai ir kiekiai.

Pav. 20 ŽAKA aikštelė

Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.

Numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę Jurbarko rajono savivaldybėje.

Gaminant vertingą kompostą, siūloma brandinimui ir pagaminto komposto sandėliavimui įrengti stoginę ir taip sumažinti maistingų medžiagų išplovimą lietingo periodo metu.

Taip pat būtina išplėsti ir esamą ŽAKA, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui.

Kita svarbi planuojama infrastruktūros plėtra bus vykdoma regioniniu mastu, t. y.:

➤ **Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra**

Vertės grandinės požiūriu stambiagabaritės ir statybinės atliekos turi didelį perdirbimo potencialą, nes didelė dalis šių atliekų turi teigiamą rinkos vertę. Perdirbtos statybos ir griovimo atliekos naudojamos tame pačiame statybų sektoriuje (pvz. remontuojant kelius, įrengiant drenažo sistemas ar kt.). Vertingiausios medžiagos, tokios kaip metalai, paprastai yra išrūšiuojamos, perdirbamos ir parduodamos kitoms pramonės šakoms kaip antrinė žaliava. Kitos kategorijos atliekos (pvz. mediena, plastikas, popierius) panaudojamos deginimo įrenginiuose energijai gauti. Inertinės ir kt. Svarbu pabrėžti tai, kad ne visos statybos ir griovimo atliekos – tinkamos perdirbimui ir (ar) pakartotiniam naudojimui. Dalis stambiagabaričių ir statybinių atliekų yra pavojingos ir gali neigiamai veikti aplinką ir žmonių sveikatą. Šias atliekų rūšis pagal naudojimo būdus galima suskirstyti atitinkamai į atliekas, kurios gali būti panaudojamos kaip žaliavos kitų medžiagų / produktų gamyboje bei atliekas, kurios naudojamos kaip užpildas.

Siekiant įgyvendinti perdirbimo ir antrinio panaudojimo numatytus uždavinius VAPTP, statybinių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad mažiausiai 70 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) nepavojingųjų statybinių atliekų, būtų atskirai išrūšiuota pagal medžiagas, paruošta naudoti pakartotinai, perdirbta ir kitaip panaudota. Turi būti užtikrintas

patogus šių atliekų surinkimas ir iš gyventojų, plečiant didelių atliekų surinkimo aikštelių skaičių, o siekiant geresnių šių atliekų perdirbimo ir panaudojimo rodiklių, planuojama stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai infrastruktūros plėtra, kurios metu bus įrengta aikštelė su stogine, įsigytas paruoštų medžiagų, skirtų tolimesniam perdirbimui ar energijai išgauti, presavimo įrenginys, ekskavatorius-manipulatorius, konteineriai skirti stambiagabaričių atliekų rūšiavimui, putplasčio apdorojimo sistema ir kt.

➤ Rūšiavimo linijos modernizavimas

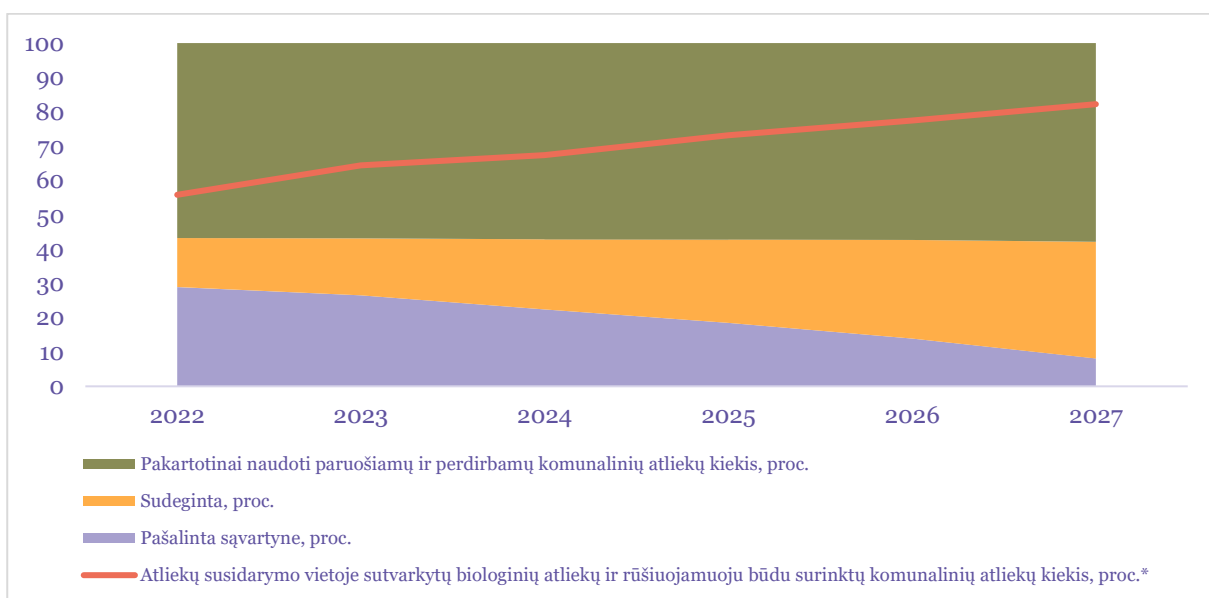
Planuojamas rūšiavimo linijos modernizavimas: maišelių draskytuvas, stoginė, presavimo įrenginys, konteineriai. Taip pat pastatyti pastatą, kuris apsaugotų nuo kritulių ir vėjo, kad neišnešiotų atliekų.

➤ Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas

Tauragės regione Kaupių sąvartyne nevalytas filtrate amonio koncentracija viršija 1000 mg/l, o chloridų – 200-2000 mg/. Metalų koncentracija yra palyginti maža. Problemų gali kelti kai kurie organiniai junginiai, pavyzdžiui, fenolis. Chloridas taip pat kelia susirūpinimą, nes filtratas išleidžiamas į jautrų upelį, o leidimo išleisti teršalus riba yra 300 mg/l.

Atvirkštinis osmoso įrenginys išvalo tik apie 50 % filtrato, o jo eksploatavimo išlaidos yra didelės. Nepaisant atvirkštinio osmoso valymo, amoniakinio azoto kiekis kartais viršija leistinas išleidimo ribas. Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymosi bus rekonstruoti / modernizuoti filtrato valymo įrenginiai.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą Tauragės regione, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama 21 paveiksle.

Pav. 21 Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Reikšmingiausias Jurbarko rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą - maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimu, DASA ir ŽASA aikštelių plėtra, perdirbimo, rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti pajėgumų sukūrimu.

Pagrindinės investicijos regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- **Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimui bei biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra.**

Remiantis preliminariais skaičiavimais, pasirengimo MVA tvarkymui bei biologinių atliekų apdorojimo aikštelės plėtos ir modernizavimo vertė gali siekti 3,5 mln. Eur. Priklausomai nuo įrenginių apkrovimo šių įrenginių naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.

- **ŽAKA ir DASA aikštelių plėtra.**

Remiantis preliminariais skaičiavimais investicijos į ŽAKA ir DASA plėtrą gali būti apie 1,4 mln. Eur., kur aikštelių naudingas tarnavimo laikas turėtų siekti 20 ar daugiau metų, o įrenginių, priklausomai nuo jų apkrovimo, naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 7-10 %.

Lentelė 27 Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Tauragės regiono savivaldybėse, kuriose įvesta rinkliava

Regionas	Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/1 namų ūkiui /mėn.
Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	3,85
	Pagėgių sav.	3,86
	Šilalės r. sav.	3,17
	Tauragės r. sav.	4,29

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į mišrių komunalinių atliekų kiekį daugiau nei 1 tūkst. t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, - apie 500 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 21 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti mišrių komunalinių atliekų.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Tauragės regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano stebėseną ir regionines priemones atsakingas UAB „TRATC“, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių ir priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Jurbarko rajono savivaldybė.

Lentelė 28 Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	55		55		55		55		55		57
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)			29		25		21		16		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.	50		60		65		70		75		80
261.2-1	Aprūpinant namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, iš	666										

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
	viso regione išdalintos / įrengtos bendro ir individualaus naudojimo biologinių atliekų surinkimo priemonės											
261.2-2	Užtikrinant kompostavimą biologinių atliekų susidarymo vietose, skatinant kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą, savivaldybėje išdalintos individualaus kompostavimo dėžės, vnt.	491				2171						
261.5.	Aprūpinant gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, turimas regione tekstilės atliekų konteinerių skaičius vnt.	43				55						
261.6	Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	Nuolatos DASA aikštelėse										
261.7.5.	Išplėsti DASA tinklą. (Kaimo vietovėse įrengti po vieną DASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų)											

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ											
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	
261.7.5	Naujai įrengtų DASA kiekis, įgyvendinant VAPTP reikalavimus, vnt.												1

Lentelė 29 Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu						<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	<i>Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas</i>														
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas														
1.1.1.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvos mokyklų valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą, finansavimas Jurbarko rajono savivaldybėje														
1.1.1.1-1	Visose bendrojo lavinimo mokyklose įdiegtas maitinimas švediško stalo principu, proc.								30		60		80		100
1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus														
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Jurbarko rajono savivaldybėje														
1.1.2.1-1	Įgyvendintų viešinio kampanijų atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis dalis, proc.										100		100		100
1.2.	Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles														
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas														
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas Jurbarko rajono savivaldybėje														

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
1.2.1.1-1	Suorganizuotos šiukšlių rinkimo akcijos, vnt.					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2.2.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas														
1.2.2.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Jurbarko rajono savivaldybėje														
1.2.4.1 - 1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas, vnt./m			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.	ATLIEKŲ ATSKIRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANČI PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI														
2.-1	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.						60		65		70		75		80
2.1.	Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje														
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.1.1.1-1	Įgyvendintos suplanuotos iniciatyvos, proc.								100		100		100		100
2.2.	Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą														

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra¹⁴														
2.2.1.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.1.1-1	Naujai išdalinti rūšiavimo konteineriai, vnt.								271						
2.2.2	Didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.2.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.2.1-1	Įrengta DASA, vnt.														1
2.2.3	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.2.3.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.3.1-1	Kompostinės dėžės, vnt.								1680						
2.2.4	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra														
2.2.4.1	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.4.1-1	Įrengta ar išplėsta ŽAKA, vnt.														1
2.2.5	Butyje susidarantioms tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.5.1	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.5.1-1	Naujai įrengti tekstilės surinkimo konteineriai, vnt.								12						
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														

¹⁴ Kiekvienais metais peržiūrimas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis.

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.6.1	Individualių MVA surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.6.1-1	Atliekų dėžutės, vnt.							4000							
2.2.7	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.7.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.7.1-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus														Pagal poreikį
2.2.7.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Jurbarko rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas														
2.2.7.2-1	Atnaujinti dokumentai														Pagal poreikį
2.2.8	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.8-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį
2.2.9	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.9-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.2.10	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Jurbarko rajono savivaldybėje														
2.2.10-1	Asbesto surinkimas														Pagal poreikį
3.	DAIKTŲ PANAUDOJIMAS, ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
3.-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.).			55		55		55		55		55		55	57
3.1.	<i>Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo</i>														
3.1.1	Dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių atliekų surinkimo aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.1.1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas naujai įrengiamoje DASA Jurbarko rajono savivaldybėje														
3.1.1.1-1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas, vnt.														1
3.1.2	Dirbtuvių organizavimas														
3.2.	<i>Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes</i>														
3.2.1	Biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra														
3.2.2	Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojime														
3.2.3	Rūšiavimo linijos modernizavimas														
3.2.4	Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra														
3.2.5	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra														
3.2.6	Esamų DASA infrastruktūros plėtra siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti														
3.3.	<i>Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą</i>														
3.3.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius														
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														

Jurbarko rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
4.-1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.				31		29		25		21		16		8
4.1.	Šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai														
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas														
4.1.2	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas														

